יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 191 | Łódź, Środa, 15 sierpnia 1934 r. | צוועלפטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך, ד' אלול תרצ"ד | № 191

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

בלוטיגע היטלעריסטישע האנד

האט אנגעפיהרט מיט'ן פאגראם אין אלזשיר

פאריז, 14 (ספ. טעל.)

די אויספארשונג ארום די בלוטיגע אנטי־יודישע פאגראמען אין אלזשיר האבען געבראכט סענסאציאנעלע רעזולטאטען. עס איז שוין איצט קלאר, אז אין די פאגראמען אין אלזשיר האט געשטעקט די בלוטיגע היטלעריסטישע האנד.

ביי איינעם פון די ארעסטירטע פאגראמטשיקעס האט מען געפונען א בריף, וועלכער איז ארויסגעשיקט געווארען פון בערלין מיט צוויי וואכען צוריק און איז אדרעסירט צום „פיהרער פון די נאציס אין אלזשיר". אינם בריף ווערען איבערגעגעבען בעריכטען פונם היטלעריסטישען איינפלוס אויף דער גאנצער וועלט; דערביי ווערט דער „פיהרער" קריטיקירט, פארוואס מען הערט נאך נישט פון זיין „ארבייט". אינם וויטערדיגען טייל פון בריף בעקומט דער „פיהרער" דירעקטיווען, צו „קאמפראמיטירען פראנקרייך, וועלכע איז דער אייביגער שונא פון דריטען רייך".

פאריז, 14 (ספ. טעל.)

ווי מען טיילט מיט פון אלזשיר, האט מען בעת דער רעוויזיע אין דער וואוינונג פון ארעסטירטען „פיהרער" פון די אלזשירער נאציס געפונען א גרעסערע סומע געלד און א גענוי אויסגעארבייטען פלאן פון פאגראם. מיט אנגעצייכענטע ערטער, וואו און וועלכע יודישע געשעפטען עס דארפען אונטערגעצונדען ווערען.

הזכרות אין די שוהלען פאר די געפאלענע אין אלזשיר־פאגראם

ווארשא, 14 (טעלעפאניש)

דער פעראייניגטער יודישער קאמיטעט צום קאמף מיטן אנטיסעמיטיזם און היטלעריזם, האט היינט אפגעהאלטען א גרויסע פערזאמלונג, אויף וועלכער עס איז בעהאנדעלט געווארען די לאגע פון די יודען אין אלזשיר, נאכן בלוטיגען פאגראם. אויך איז אנגעוויזען געווארען, אז דער שליסעל צום פאגראם אין אלזשיר דארף מען זוכען אין דער היטלעריסטישער אגיטאציע, וואס פערשפרייט זיך ווי א פעסט אין די אראבישע לענדער.

ווייטער איז בעשלאסען געווארען צו פראטעסטירען ווי אמשארפסטען געגען ווילדען בארבאריזם, און אויפצופאדערען די פראנצויזישע רעגירונג זי זאל זיך ווי אמשארפסטען אקעגען שטעלען געגען די ווילדע בארבארען און זיכערן די רוה פון די אלזשירער יודען.

צום סוף איז בעשלאסען געווארען צו ווענדען זיך צו אלע יודישע קהלות זי זאל דעם קומענדיגען שבת איינארדנען הזכרות אין די שולען און מנדב זיין לטובת די קרבנות פון אלזשירער פאגראם און פאר'ן קאמיטעט צום קאמף מיט'ן אנטיסעמיטיזם און היטלעריזם.

בערויבט א פאסט־וואגאן

די רויבער האבען צוגענומען 150,000 טויזענד זל.

זשיראדאוו, 14. נעכטען אין אווענד, ווען קיין זשיראדאוו איז אנגעקומען דער שנעל־צוג, וואס איז געגאנגען אין דער ריכטונג קיין ווארשא, האט מען בעמערקט, אז אין פאסט־וואגאן, וואס איז געווען צוגעטשעפעט צום צוג, הערשט אן אומארדנונג. מ'האט אנגעהויבען קאנטראלירען די פאסט אין וואגאן און מ'האט פעסטגעשטעלט, אז עס פעהלען צוויי זעק מיט געלד־אנווייזונגען און ווערט־בריף.

מ'האט דעם וואגאן פערחתמ'עט און אונטער א שטארקע שמירה איז דער צוג אפגעפאהרען קיין ווארשא. ווען דער צוג איז אנגעקומען אויפן ווארשאווער הויפט־וואקזאל, האבען שוין דא געווארט אגענטען פון אויספארשונגס־אמט, עטליכע העכערע באהן־ און פאסט־בעאמטע און מ'איז צוגעטרעטען צו דער אויספארשונג.

קודם כל האט מען פערהערט און טיילווייז אויך רעווידירט אלע פאסאזשירען, וואס זענען אנגעקומען מיט דעם דאזיגען צוג קיין ווארשא. אלס רעזולטאט דערפון זענען עטליכע פערדעכטיגע פאסאזשירען ארעסטירט געווארען.

אין די צוויי צוגע־גנב'עטע זעק איז געווען מזומן־געלד העכער 150.000 זלאטעס, אויסער ווערט־פאפירען און דאקומענטען.

דערהרגעט געווארען א שפאנישער פרינץ

ויען, 14 (ספ. טעל.)

אין גאנץ עסטרייך האט געמאכט דעם געוואלדיגסטען איינדרוק די ידיעה, אז אויף אן אויטא־שפאציר אין די בערג אין עסטרייך, אין דער פראווינץ פון קערנטען איז געהרגעט געווארען דער 19־יעהריגער זון פון געוועזענעם שפאנישען קעניג, פרינץ דאן גאנזאלא. דער פרינץ איז געפאהרען אין אויטא צוזאמען מיט זיין שוועסטער בעאטריס, וועלכע איז א גוטע שאפערין און זי האט געפיהרט דעם אויטא. אין איין ארט האט זי געוואלט אויסמיידען איינעם וועלכער איז געפאהרען אויף א ראווער.

דער אויטא האט זיך איבערגעדרעהט און איז אריינגעפאלען אין א ראוו. דער פרינץ איז שווער פערוואונדעט געווארען, מען האט איהם באלד אבגעפיהרט אין שפיטאל, וואו מען האט איהם געמאכט אן אפעראציע. על האט די אפעראציע נישט אויסגעהאלטען און איז געשטארבען. מען מעלדעט פון ענגלישען קעניגליכען הויף, אז דארט איז ערקלערט געווארען טרויער צוליב דעם צופאל. דער געוועזענער שפאנישער קעניג אלפאנס בעקומט פיל מיטגעפיהל־דעפעשען אין צוזאמענהאנג מיטן אומגליק.

סאוויעטען טרעטען צו צו דער פעלקער־ליגע

די ווענדונג וועט געמאכט ווערען דעם 10 סעפטעמבער

לאנדאן, 14 (ספ. טעל.)

„דיילי העראלד" שטעלט פעסט, אז ס'איז שוין ענדגילטיג בעשלאסען געווארען דער צוטריט פון רוסלאנד צו דער פעלקער־ליגע. רוסלאנד וועט אפגעבען די ווענדונג דעם 10. סעפטעמבער.

„דיילי העראלד" האלט, אז רוסלאנד וועט אנגענומען ווערען אין דער ליגע איינשטימיג.

גאנדהי האט פערענדיגט דעם הונגער־שטרייק

לאנדאן, 14 (ספ. טעל.)

פון ווארדהא מעלדעט מען, אז גאנדהי האט פערענדיגט זיין הונגער־שטרייק. גאנדהי האט גערעסען אביסעל האניג און נאכגעטרונקען טאָרנוואסער.

די דייטשען בעמיהען זיך וועגן קרעדיטען אין ענגלאנד

לאנדאן, 14 (ספ. טעל.)

מען מעלדעט, אז די לעצטערע בעמיהונגען פון די דייטשע אינדוסטריעלער צו בעקומען אין ענגלאנד א הלואה האבען זיך געענדיגט מיט א טייל ווייזען ערפאלג. דערווייל קריגען זיי הונדערט טויזענד פונט שטערלינג פון אן ענגלישער באנק. דאס האט ארויסגערופען א גרויסע סענסאציע.

עסטרייכישער לעגיאן אין דייטשלאנד

איז נישט פונאנדערגעלאזען געווארען

פאריז, 14 (ספ. טעל.)

דער וויענער „האוואס" קארעספאנדענט טיילט מיט, אז דער עסטרייכישער לעגיאן אין דייטשלאנד איז נישט פונאנדערגעלאזען געווארען, און אז האַט ביכט מיט פראנצעפעלדן געפינען זיך אויף דער פריי.

העלענאוו — העלענאוו

זונטאג, דעם 19 אויגוסט, פינקטליך 9 אווענד אויפ'ן פערלאנג פון פובליקום קומט פאר

א קאנצערט פון וועלטבערירהמטען איבערקאנטאר

משה קוסעוויצקי

וועלכער וועט זיין דער לעצטער אין היינטיגען זומער־סעזאן.

אין פראגראם: תפלות, פאלקס־לידער, לידער פון ארץ־ישראל אויך אפערן־אריעס.

ביים קלאוויר: פר. ליכטערמאן־דאווידאוויטש.

פון 5 נאכמיטאג קאנצערט פון סימפאנישען ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון דיר. ס. פיעטרושקא.

בילעטען צום פרייז 1.09 זל., פאר קינדער 54 גר. צו בעקומען אין דער טערקישער קאנדיטארי, פיעטריקאווער 12 און אין קאסע פון העלענאוו.

אולגאווע בילעטען צו 54 גר. קענען בעקומען נאר פעראיינען איז פארפערקויף אין דער טערקישער קאנדיטארי.

צו אלע מילך־הענדלער

מיטגלידער און נישט־מיטגלידער!

דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אזוי ווי עס איז שוין ליידער בעוואוסט, אז פון 15. ד. ח. איז שוין פערזוכט צו נעהן מיט מילך, רופען מיר דעריבער אויף היינט, 6 א זייגער אווענד

א מאסען־פערזאמלונג

אין פעראיינס־לאקאל פולנאצנא 31, כדי צו בעטראכטען די לאגע. אלע מוזען קומען מאסענווייז, ווייל עס האנדעלט זיך אין אייערע אייגענע לעבענס־אינטערעסען.

קיינער טאר נישט פעהלען!

די פערוואלטונג פון מילך־הענדלער־פעראיין אין לאדז

די פריוואטע

7־קלאסיגע מענער פאלקס־שולע

„Nauka i Wychowanie"

פון לעהרער־קאאפעראטיוו אין לאדז

מאכט בעקאנט, אז די ווייטערדיגע איינשרייבונגען נעהמט מען אן די קאנצעלאריע אויף פילסודסקיעגא 62 (געוועזענער לאקאל פון גימנאזיום „וויעדזא") יעדען טאג פון 10–1 און 5–8. — טעל. 245-97.

עס ווערט בעלערענט לויט די נייעסטע פעדאגאגישע דערגרייכונגען יודישע למודים און א ברייטען מאסשטאב. ביי דער שול איז טעטיג א מוסטערהאפטע פרעבעל־שול.

דער לייטער ע. נאלדשמיד.

שבת ר"ה אלול איז געשטארבען אונזער מיטגרינדער, פערוואלטונגס מיטגליד און געהן־קאסירער פון בית־הכנסת „באר מרים", ווי אויך פערוו.־מיטגליד פון ת"ת „שומרי הדת"

ב"ע

חיים לאנדסבערגער

אין פערשטארבענעם פערלירען מיר איינעם פון אונזערע איבערגעגעבענסטע און אויפריכטיגסטע כלל־טוער.

זיין אנדענק וועט שטענדיג ביי אונז בלייבען!

די פערוואלטונג פון בית־הכנסת „באר מרים"

און די פערוואלטונג פון תלמוד־תורה „שומרי הדת"

לאדז, נאווא־זאזשעווסקא 18.

25 טויזענד סערטיפיקאטען

פערלאנגט די יודישע אגענץ אויפ'ן נאהענטסטען האלבען יאהר

ירושלים, 14 (ספ. טעל.)

די פארשטעהער פון דער יודישער אגענץ פיהרען ענערגיש די פערהאנדלונגען מיט דער רעגירונג וועגען דער צאהל סערטיפיקאטען, וואס דארף בעשטימט ווערען פאר'ן קומענדען האלבען יאהר, אנהויבענדיג פון 1-טען אקטאבער (אלזא שוין אין 6 וואכען ארום). דער נציב העליון האט איינגעלאדען צו זיך אין פאלאץ דעם אגענץ-מיטגליד ה' בן גוריון און מיט איהם פיל פערהאנדעלט וועגען דער פראגע. די אגענץ האלט, אז מען דארף בעקומען לכל הפחות 25 טויזענד סערטיפיקאטען. מען איז זיכער, אז די פראגע וועט עגטשיידען ווערען מיט דער פערשטענדיגונג פון קאלאניען-מיניסטעריום אין לאנדאן.

צי האלט עס פאר'ן פאלען פון פראנק?

מהומה אויף דער לאנדאנער בערזע

לאנדאן, 14 (ספ. טעל.)

אויף דער לאנדאנער בערזע האט געהערשט א מהומה אין צוזאמענהאנג מיט די וואקלונגען פון דאלאר. מען ווייסט אבסאלוט נישט וואסערע רעזולטאטען רוזוועלט'ס זילבער-דעקרעט קאן האבען. זילבער איז עטוואס געשטיגען, אבער נישט אזוי פיל ווי מען האט געמיינט. עס געהען שטארקע קלאנגען, אז די פראנצויזישע רעגירונג ווי אויך די שווייץ וועלען גאר אינגיכען ווארפען זייערע פראנקען; זיי זאלען פאלען מיט 40 פראצענט. אין צוזאמענהאנג דערמיט זענען די דאזיגע וואלוטעס געווען עטוואס שוואכער. וואסער רושם עס וועט האבען אין איירָאפּא דאס פאלען פון פראנק איז זיך קוים פארצושטעלען.

די עקזאמענס אין אלע 7 קלאסן הויבען זיך אן דעם 21 ד. ח.

ס'ווערען אנגענומען שילער און שילערינס פון 3 ביז 6 יאהר אין פרעבלשול
„ 6 „ 14 „ „ שולע

דער פראגראם

פון אונזער שול איז א פעראייניגונג פון צוויי וועלטען: דער היינטיגער מאדערנער שול מיטן אמאליגן ליטווישן חדר מתוקן.

איינשרייבונגען טעגליך פון 9—2 נאכמ.

די שפאנונג אויפ'ן ווייטען מזרח

א פערשווערונג אדער פראוואקאציע

לאנדאן, 14 (ספ. טעל.)

„דיילי עקספרעס" מעלדעט פון כארבין, אז די מאנדזשורישע מאכט האט ענטדעקט א גרויסע פערשווערונג, וועלכע זאל זיין אינספירירט געווארען דורך די סאוויעטען. ס'זענען ארעסטירט געווארען איבער 30 פערזאן סאוויעטישע בירגער, וועלכע ווערען בעשולדיגט אין אנטיילנעהמען אין דער פערשווערונג.

די ארגאניזאציע האט כלומרשט געוואלט ערמארדען די לייטענדע פערזענליכקייטען פון דער מאנדזשורישער רעגירונג און אנדערע.

סאוויעטישע מאנעווערס אויפ'ן באלטישען ים

די דייטשען דענערווירען זיך

מאסקווע, 14 (ספ. טעל.)

פון 8. ביז 11. אויגוסט זענען אין דער אנוועזענהייט פון קריגס-קאמיסאר וואראשילאוו, פאר געקומען איבונגען פון סאוויעטישען רויטען פלאט אויפ'ן באלטישען ים.

אין דייטשלאנד איז מען אזוי שטארק דענערווירט צוליב די דאזיגע מאנעווערס. מ'רעכענט, אז דאס איז א רעזולטאט פון א געהיימען פראנצויזיש-סאוויעטישען מיליטערישען אפמאך.

מעגליכקייט פון קוילען-ארבייטער-שטרייק אין ענגלאנד

לאנדאן, 14 (ספ. טעל.)

די פעדעראציע פון די קוילען-ארבייטער אין דרום וועלס, וועלכע בעצעהלט ארום 150 טויזענד ארבייטער, האט בעשלאסען, אז אויב די קוילען-גרובען-בעזיצער וועלען נישט מסכים זיין אויף העכערען די לוינען וועט דעם 1. אקטאבער אויסברעכען א שטרייק אין די דרום-וועלסער קויהלען גרובען. די לאגע איז א זעהר אנגעשטרענגטע.

די אפערע „זשיראר דאוו"

ארעסטירט צוויי פראנצויזישע דירעקטארען

ווארשא, 14 (טעלעפאניש)

דער טומעל ארום דער זשיראר-דאוער פאבריק ווערט פון טאג צו טאג שטארקער. די סאנאציע-צייטונגען מאכען כסדר אלץ נייע ענטדעקונגען און דער אויספארשונגס-ריכטער דעמאנט, וועלכער פירט די אויספארשונג, זאגט צו סענסאציאנעלע רעזולטאטען פון דער חקירה ודרישה.

דערווייל פיהרען די סאנאציע-צייטונגען אן „אויספארשונג" אויף זייער אייגענער האנד און יעדען טאג ווערען פערעפענטליכט נייע רעוועלאציעס. אט מעלדען איצט די צייטונגען, אז דער אייגענטימער פון דעם גרעסטען טייל אקציעס, דער פראנצויזישער פינאנסיסט בוסאק, האט בעשטימט א פאנד פון עטליכע הונדערט טויזענד זלאטעס אויף צו פערטרייבען די אפערע. צוו. אנד. זאלען דריי ווארשאווער אדוואקאטען האבען בעקומען 100,000 זל. פאר זייער „טרחה".

דער אויספארשונגס - ריכטער פערנעהמט זיך איצט מיט פעסטשטעלען, ווער ס'האט אלץ בעקומען ביי בוסאקן כאפאר און וויפיל. אין אלגעמיין רופט מען אן די אפערע אין די זשיראר דאוער פאבריקען: „סטאווויסקיאדע".

היינט איבערנאכט איז אין ווארשא ארעסטירט געווארען דער פראנצויזישער הויפט-דירעקטאר פון דער זשיראר דאוער פאבריק ווערמערש און דער צווייטער דירעקטאר קען.

רעוויזיע און ארעסטען אין ווארשאווער חסד-של-אמת

ווארשא, 14 (טעלעפאניש).

די ידיעה וועגען דער רעוויזיע אין „חסד-של-אמת" און ארעסט פון פרנס פיגקערט, בוכהאלטער זשוראוויצקי און די צוויי וועכטער פארוואנד און נאסגער האט אין דער יודישער געזעלשאפט געמאכט א גרויסען רושם. עס ווערט מיטגעטיילט, אז דא איז פארגעקומען א מסירה פון א ווארשאווער מורה-הוראה און זיין זוהן, וועלכער האט געהאט געארבייט אין „חסד-של-אמת". א רייהע אדוואקאטען בעמיהען זיך וועגען בעפרייען די ארעסטירטע. די קאנצעלאריע פון „חסד-של-אמת" איז ווייטער טעטיג.

טראגישער זעלבסטמארד פון א גאנצער פאמיליע אין לובלין

לובלין, 14 (טעלעפאניש)

אין א היגען האטעל זענען בעגאנגען זעלבסטמארד א פאטער, א מוטער, א זוהן און א טאכטער. אלע 4 זענען טויט. די סיבה פון זעלבסטמארד איז נישט בעקאנט.

MAOK
TĘPI ROBACTWO

שרפה אין רמת-גן

ירושלים, 14 (יט"א טעלעגראפיש).

אין רמת-דוד (אין עמק) איז אויסגעבראכען א שרפה. שאדען בעטרעפט 800 פונט.

עסטרייכישער האנצלער ביי מוסאליני'ן

פאריז, 14 (ספ. טעל.)

דער עסטרייכישער קאנצלער שושניג וועט זיך טרעפען מיט מוסאליני'ן דעם 21. ה. ח.

תל-אביב'ער עיריה פראטעסטירט געגען אלזשירער פאגראם

תל-אביב, 14 (יט"א טעלעגראפיש).

די עיריה האט אנגענומען א שארפע רעזאלוציע נעגען פאגראם אין אלזשיר. די רעזאלוציע ווערט איבערגעשיקט צו דער פראנצויזישער רעגירונג. אויך איז אסיגנירט געווארען 100 פונט לטובת די געליטענע פון פאגראם.

„איין פיהרער, איין גאט, איין פאלק"

בערלין, 14 (ספ. טעל.)

פון היינט אן האבען אלע ראדיא-סטאציעס איינגעפיהרט, אז פאר יעדען נומער רופט אויס דער ספיקער פאלגענדע ווערטער: „איין פאלק, איין גאט און איין פיהרער". מיט דעם „פיהרער" מיינט מען נאטירליך היטלערן.

ראדיא-פראגראם

מיטוואך, ד. 15-טען אויגוסט 1934

8,30 פריהמארגען-אודיציע 8,35 פליטען, 8,38 גימנאסטיק, 8,53 פליטען, 9 05 פריהמארגען-צייטונג, 9,10 פליטען, 9,20 הויז-ווירטשאפט, 9,25 פליטען, 9.55 טאג-פראגראם, 10.00 גאטעס-דינסט, 11,57 צייט-סיגנאל, 12,05 וועטער, 12,10 מוזיקאלישער פריהמארגען, 1,00 פעליעטאן, 1,10 קאנצערט, 1,45 רעפעראט, 2,00 קאנצערט, 3,00 רעפעראט, 3,15 פליטען, 3,25 פליטען, 3,35 פליטען, 3.45 רעפעראט, 4.00 קאנצערט, 4,30 פליטען, 5,00 טעאטער-רעפערטואר, 5.10 סאליסטען-קאנצערט, 6,00 טעאטער-פראגמענט, 6,15 קאנצערט, 6,45 רעפעראט, 7.00 פערשידענעס, 7,10 ספארט, 7.15 לידער, 7,40 געזאנג-רעטשיטאל, 8,02 אקטועלער פעליעטאן, 8.12 פליטען, 8,30 קאנצערט, 9,15 אווענד-צייטונג, 9,25 קאנצערט, 10,00 ספארט, 10,15 פרייליכע אודיציע, 11,00 וועטער, 11,05 טאנץ-מוזיק.

Dr.
Wołkowyski
האט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל-גאס 11, טעל. 02-238
נעהמט אן אין הויט- און ווענערישע קראנקהייטען. מענער-שוואכע
נעהמט אן פון 8—12 בייטאג, 4—6 און פון 7—8.

Dr. med. Trepman
צעגעלניאנא 4, טעל. 90-216
ספעצ. פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענערשוואכע אויך אלע ארט אנאליזן.
נעהמט אן פון 8—12 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום-טוב פון 8—1. בעזונדער'ע ווארטע-זאל פאר פרויען.

אויערן, נאז און האלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67, טעל. 81-127
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.) ווי אויך אמבולאטארישעס פון 11—2 און פון 5—8 אוונט.

Wajnberg
ספעצ. פון לונגע, הארץ און סקרעטאר-קראנקהייטען
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145
טעל. 02-126.
נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—5, 8—9 אוו.

פאר גאלד, בריליאנטן,
ביזשוטעריע
און לאמבארד-קוויטעס
צאהלט די העכסטע פרייזען
איזידאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

איך קויף פראטעסטען
אדער ווירקען אויף שמעון ווראנסקי
פיעטריקאווער 8. ווענדען זיך צו רובין, צעגעלניאנא 6, טעל. 92-236.

אכטונג!
א בעקוועהמער לאקאל
און פאסיגער
אין יודישען צענטער צו פערדינגען צום דאווענען אויף די ימים נוראים אויף גוטע בעדינגונגען. ווענדען זיך אויפ'ן ארט פילסודסקיעגא 57, רעכטע אפיצינע
1. איינגאנג, 2-טער שטאק. וואהנ. 49.

Dr. med.
Haltrecht
צוריקגעקעהרט
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און בעשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 86-131
נעמט אן פון 8—11 מיטאג און פון 5—9 אוונט
זונטאג פון 10—1 בייטאג.
אלע ארט אנאליזען.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזן

Dr. med.
Leon Familier
אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגען אויף
שערפיעץ 37 (בענעדיקטא) 6.
נעהמט אן פון 5—7 נאכמ.

צו די ה"ה גנבים!
דער גנב, וואס האט אויפ'ן 11. ליסטאפאד 20, 1-טער הויף, געגנב'עט אייניגע פעקלעך, ווערט געבעטען בעגען גוטע בעלוינונג צו פערשטענדיגען זיך דורכ'ן טעלעפאן 15-132 צווישען 9—2 פארמיטאג און פון 4—8 נאכמ.
דיסקרעציע שטרענג געזיכערט.

צו אלע קוה-בעזיצער!
מיר מאכען בעקאנט, אז היינט, מיטוואך, 4 נאכמיטאג קומט פאר
א פערזאמלונג
אין לאקאל פון פעראיין פאמארסקא 15. אלע קוה-בעזיצער, מיטגלידער און נישט-מיטגלידער, ווערען געבעטען צו קומען, ווייל עס האנדעלט זיך וועגען דער נייער מילך-פעראָרדנונג.
די פערוואלטונג פון קוה-בעזיצער-פעראיין.

מודעה. ברוך-קראנקע! הריפעל!
ליידענדע אויף פערשידענע ביין-פערקריפונגען פון גוף (הויקערס)!
נאך לאדז איז געקומען צום ערשטען מאל דער אמת'ער וועלט-בעריהמטער ספעציאליסט
Ortoped Natan Rapaport

פון וויען מיט לאגיצעהריגער פראקטיק און נעמט אן פון 9 פריה ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 איוענד
אין לאדז, פילסודסקיעגא № 23
(פריהער ווסכאדניא 23) טעל. 89-231
ברוך-ליידענדע! איהר קענט געזונד ווערן אהן בלוטיגע אפעראציעס ראטעוועט אייער געזונד כל-זמן ס'איז נאך צייט, ווייל דער ברוך ווערט גרויס ווי א מענשען-קאפ, די קישקעס ווערען פערדרעהט און מ'קען בראנדיג ווערען.
א הילף און א רפואה! דורך מיין מעטאדע ערפונדענע ספעציעלע הייל-באנדאזשען, וועלכע האלטען צו די גרעסטע פערנאכלעסיגטע ברוכען און בעזייטיגען ראדיקאל מיט גאראנטיע ביי אנפאנגס-ברוכען. מיין ספעציאליטעט איז אויך: הייל-אפאראטען נאך דעם סיסטעם פון פראפעסאר ד"ר האפפא, ד"ר העססינג און קאללאט. געגען אלערליי פערקריפלונגען, פערקרימטע פיס ווי אויך שמערצענדע פלאט-פיס פאר אמפוטירטע איגוואלידען אמעריקאנישע קונסט-פיס (סאלאן-ארבייט).
פאר דאמען נאך אפעראציעס קינסטליכע ברוסטען.
ביים ארפלאזען זיך פון מאגען, קישקעס און געבירט-מוטער, עמפפעהל איך ספעציעלע הייל-באנדאזשען לויט דעם סיסטעם פון פראפ. ד"ר גלענארד.
געדענקט די אדרעס:
ארטאפעדישע אנשטאלט 23 פילסודסקיעגא 23.

ענגלאנדס אקציע אין די דאמיניומס

וועגן א געמיינזאמע בעוואפנונג אויפן ים און אין דער לופט

די דעפעשן האבן לעצטנס געמעלדעט, אז דער סעקרעטאר פון ענגלישן קאבינעט, סער האנקעי, איז ארויסגעפאהרן קיין אויסטראליען, וואו ער וועט זיך באטייליגן אין די פייערליכ-קייטן אין שייכות מיט דעם הונדערט יעהריגען יובילעאום פון שטאט וויקטאריע.

דערוויל קאמענטירט אבער די ענגלישע און פראנצויזישע פרעסע, די דאזיגע כלומרשט אומשול-דיגע רייזע אויף אנ'אנדערן אופן, און שרייבט איהר צו א זעהר וויכטיגע בעדייטונג פאר דער וועלט-פאליטיק אין שייכות מיט דער קומענדער ים-קאנפערענץ פון וועלכער דער וועלט שלום איז אפשר נישט ווייניג אפהענגיג ווי פון דער ענט-וואפנונגס קאנפערענץ.

האנקעי איז נישט נאר סעקרעטאר פון ברי-טישן קאבינעט, נאר ער האט אויך דעם זעהר פעראנטווארטליכן פאסטן פון סעקרעטאר פון דער קאמיסיע פאר דער פערטיידיגונג פון דער בריטישער אימפעריע. פון אויסטראליען זאל האנ-קעי פאהרען אין די אנדערע בריטישע דאמיניומס, וואו ער וועט קאנפערירן מיט די פארשטעהער פון זייערע רעגירונגען.

די פראגען וואס האנקעי וועט בעריהרען זענען ענג פארבינדען מיט דער ענגלישער אלגע-מיינער פאליטיק. ער וועט זיך באמיהען צו בעווע-גען די דאמיניומס צו אנערקענען די ענגלישע פער-טיידיגונגס פאליטיק און אז זיי זאלען צוזאמענאר-בייטען מיט ענגלאנד אויף דעם בעוואפנונגס גע-ביט. דאס וועט נישט זיין קיין לייכטע זאך און זיין מיסיע קאן אנטרעפען אויף שוועריגקייטען.

די בריטישע אימפעריע איז שוין פון לאנג נישט קיין איינהייטליכער ארגאניזם, און די בעזונ-דערע דאמיניומס האבן אפט פאליטישע און ווירטשאפטליכע אינטערעסען, וואס שטעהען אין א סתירה צו די אינטערעסען פון ענגלאנד.

ביז מיט א קורצער צייט צוריק, האבן די דאמיניומס אפען ארויסגעוויזען זייער נישט פער-אינטערעסירטקייט אין די ענגלישע בעוואפנונגען, ארויסגעהענדיג פון שטאנדפונקט, אז די אייראפע-אישע קאנפליקטען בעדראהען נישט זייער זיכער-קייט. איצט האט זיך די לאגע אין דער הינזיכט געענדערט. דאס אויסגלייכען די ים כוחות צווישען ענגלאנד און אמעריקא, בעדייט פאר ענגלאנד א רעזיגנאציע פון איהר דאמינירענדער שטעלונג, וואס זי האט ביז איצט פערנומען אויפן ים. נאכמעהר, יאפאן, פעררופענדיג זיך אויפן וואשינגטאנער אפ-מאך, פאדערט איצט די הסכמה צו קענען אויס-גלייכען איהרע ים-בעוואפנונגען אויף דערזעלבער הויך ווי ענגלאנד און אמעריקא. קענענדיג די יא-פאנישע ענערגיע און קאנסעקווענץ, קען מען זיין זי-כער, אז זי וועט, אפילו געגען דעם ווילען פון די מלו-כות, וואס האבען אונטערגעשריבען דעם ים אפמאך, דורכפיהרען די אויסגלייך בעוואפנונגען, צוליב די בעקאנטע אימפעריאליסטישע אפעטיטען פון יאפאן, וועט אזא בעדייטענדע פערגרעסערונג פון די ים-בעוואפענונגען בעדראהען נישט נאר די פעראיי-ניגטע שטאטען און די ענגלישע מזרחדיגע קא-לאניעס, נאר וועט מיט זיך פארשטעלען א גרויסע סכנה פאר אויסטראליען, וועלכע קענען נישט בלייבען גלייכגילטיג צו דער מיליטערישער עקס-פאנסיע פון א מלוכה, וואס ווערט אנגערופען „דאס פרייסען פון מזרח".

צוליב די דאזיגע מאטיווען דארף מען ער-ווארטען, אויב עס האנדעלט זיך וועגען אויסטראל-יען, און אפשר אויך דרום-אפריקא, אז האנקעיס ארגומענטען וועלען האבען ערפאלג ביי די פאליטי-קער פון די דאזיגע לענדער, און די ענגלישע פאדערונג פון א צוזאמענארבייט אויפ'ן געביט פון ים- און לופט-בעוואפנונגען וועלען, אויב נישט איננאנצען, איז טיילוויז, ערפילט ווערען. דאס-זעלבע קען, זעלבסטפערשטענדליך, נישט געזאגט ווערען וועגען די אנדערע ענגלישע דאמיניומס ווי קאנאדא, אינדיען, ווי אויך די קלענערע קאלא-ניעס, וועלכע האבען א מעהר אדער ווייניגער אויטאנאמע רעגירונג.

אבער דערמיט אליין ענדיגט זיך נאך נישט האנקעי'ס מיסיע. די פאליטישע פראבלעמען זענען איצט ענג פארבונדען מיט די ווירטשאפטליכע פראבלעמען. בעזונדערס שטארק זענען אויפ'ן ווירטשאפטליכען געביט די סתירות צווישען די פערשידענע טיילען פון דער בריטישער אימפעריע. די עקאנאמישע מלחמה, וואס אינדיען פיהרט מיט ענגלאנד איז שוין געווארען כראניש. דער נייער ענגלישער ווירטשאפטליכער קורס, וואס שטרעבט צו זעלבסטאויסקום און שליסט טיילוויז די ברי-טישע אינזלען פאר דעם אריינפיהר פון לאנד-ווירטשאפטליכע און קאלאניאלע פראדוקטען, האט ארויסגערופען געוואלדיגע פראטעסטען פון די דא-מיניומס, וועלכע האבען צוליב דעם פערלוירען זייערע גרויסע אפזאץ-געביטען. גלייכצייטיג קומט אויך אין בעטראכט די יאפאנישע קאנקורענץ, וועלכע קען א דאנק איהרע אויסערגעוועהנליך-נידריגע ארבייטער-לוינען, פערשיטען די גאנצע וועלט מיט לאנדווירטשאפטליכע און אינדוסטריעלע דומפינג-ארטיקלען, ארויסשטויסענדיג פון איבעראל די ענגלישע אויסארבייטונגען.

דער קאמף געגען יאפאנישען דעמפינג, קומט ענגלאנד אן נישט לייכט. אזוי למשל, האט דער גובערנאטאר פון ציילאן בעשטימט קאנטינ-גענט אויף יאפאנישע טעקסטיל-סחורות, אלס ענט-פער דערויף איז דארט געשאפען געווארען א קא-מיסיע מיט'ן ציל אדורכצופיהרען א באיקאט פון ענגלישע סחורות. אזעלכע פאקטען בעווייזען אמ-בולטסטען די אנגעשטרענגטע בעציהונגען, וואס הערשען צווישען דער צענטראל-רעגירונג און דער ארטיגער בעפעלקערונג.

האנקעי וועט אין דאזיגען טייל פון זיין מיסיע זיכער נישט האבען קיין לייכטע אויפגאבע.

אנשטאט א אנהעגנער פון דער רעוויזיע

איז מוסאליני געווארען א פערטיידיגער פון די שלום טראקטאטען

אין דער אמעריקאנער צייטשריפט „פארעין אפערס" האט דער געוועזענער איטאליענישער אויסערן-מיניסטער און איצטיגער איטאליענישער אמבאסאדאר אין לאנדאן, גראנדי, פערעפענטליכט אנ'ארטיקעל אין וועלכען ער ווייזט אן אויף די געמיינזאמע איטאליעניש-ענגלישע פאליטישע הנחות, ווי אויך אויף דער איטאליעניש-פראנצויזי-שער אינטערעסען-געמיינשאפט.

דער דאזיגער ארטיקעל איז כאראקטעריס-טיש דערמיט, וואס ער גיט אנ'אויסדרוק דער ענדערונג, וואס איז פארגעקומען אין מוסאליניס פאליטיק בנוגע פראנקרייך, און איז גלייכצייטיג ווי א פריינדשאפטס-אפערטע צו פראנקרייך.

עס אונטערליגט נישט קיין שום ספק, אז די פראנצויזיש-איטאליענישע בעציהונגען ווערען מיט יעדען טאג בעסערע. אין צוזאמענהאנג דערמיט פערפעסטיגט זיך אויך דער פראצעס, לויט וועל-כען איטאליען, וואס איז א לאנגע צייט געווען דער פאקטאר פון בעאונרוהיגונג, ווערט איינע פון די זיכערסטע פילארען פון דער סטאביליזא-ציע אין אייראפע.

איטאליען האט ביי איהרע נאטירליכע גרע-ניצען, קיינמאל נישט געחלומט וועגען עראבערונ-גען אויפן אייראפאישען קאנטינענט. אבער זי איז שטענדיג געווען בעזארגט וועגען דער זיכער-קייט אויף איהר האלב-אינזעל, וועלכער איז איהר טעריטאריאלער יסוד, ווי אויך אויף די ימים, וואס רינגעלט איהם ארום פון 3 זייטען. די דא-זיגע זיכערקייט קען גאראנטירט ווערען נאר דורך דער גלייכגעוויכט פון די אייראפאישע כוחות, און דעריבער האט זיך איטאליען שטענדיג אקעגענ-געשטעלט די פערשידענע מיליטערישע און פאלי-טישע בלאקען, וואס זענען מסוגל צו דערפיהרען צו א מעסיגע קאנצענטראציע פון פאליטישע כוחות אין בעזונדערע פונקטען.

אזוי לאנג ווי אין דייטשלאנד האט גע-הערשט די קאטוליש-סאציאליסטישע קאאליציע, וועלכע האט איהר גאנצע אויפמערקזאמקייט גע-ווענדעט אויף דעם אנטי-פוילישען פראנט, האט איטאליען, שפעקולירענדיג אויף דעם דאזיגען אנ-טאגאניזם, ווי אויך אויף דעם דייטש-פראנצויזישען אנטאגאניזם, געהאט פרייע הענד.

וואס שטארקער דייטשלאנד איז געווארען, אלץ פרייער, אין איהר האנדלונג האט זיך געפיהלט איטאליען. דעריבער איז זי זייט היטלערס קומען צו דער מאכט. געווען א צייט פון א כסדר'דיגע דייטש-איטאליענישער צוזאמענארבייט, בעת וועל-כער ביידע צדדים פלעגען אויף דער אינטערנא-ציאנאלער ארענע זיך טון געגענזייטיגע דיפלאמא-טישע טובות.

מען קען דרייסט זאגען, אז דער דייטשער נאציאנאל-סאציאליזם, איז אויסגעוואקסען און רייף געווארען אונטער די הייסע שטראהלען פון דער איטאליענישער השפעה. אבער שטיצענדיג היטלע-רען און העלפענדיג איהם צו קומען צו דער מאכט האט זיך מוסאליני ארויסגעוויזען פאר א גוטען פעדאגאג, אבער נישט פארזעהענדיגען פא-ליטיקער.

אין דער היטלעריסטישער בעוועגונג איז פאר איטאליען אויסגעוואקסען די סכנה פון „אנשלוס" ד. ה. די מעגליכקייט פון א קאנצענ-טראציע פון דייטשע כוחות ביים דונאי. נאך א רייה יאהרען פון צוזאמענארבייט מיט דייטשלאנד, האט איטאליען דערפיהלט, אז די אמת'ע געפאהר דראהט איהר טאקע מצד דייטשלאנד, און אז פער-טיידיגען זיך געגען דער דראהענדער סכנה, קען זי נאר צוזאמען מיט פראנקרייך.

דער דאזיגער שטאנדפונקט קומט זיי אויך צום אויסדרוק אין גראנדיס ארטיקעל, אין וועלכען עס ווערט ארויסגערוקט די נויטווענדיגקייט צו פערטיידיגען די אומאנהענגיגקייט פון עסטרייך.

„עסטרייך — ווערט געזאגט אין ארטיקעל — פערנעהמט אויפ'ן אייראפאישען קאנטינענט אזא לאגע ווי בעלגיען. אין אייראפא זענען פערהאן דריי טעריטאריאלע שליסלען: דער ערשטער איז בעלגיען, צווישען ענגלאנד, פראנקרייך און דייטש-לאנד; דער צווייטער איז שווייצאריען, צווישען פראנקרייך, איטאליען און דייטשלאנד; דער דריט-טער איז עסטרייך, צווישען דייטשלאנד, איטאליען און דעם דרום-מערב'דיגען סלאוועגטום".

עס איז כאראקטעריסטיש, אז די רוימישע פאליטיקער, וועלכע זענען זייט דער ענטשטעהונג פון פאשיזם געוועזען שטארקע אנהעגנער פון א רעוויזיע פון די שלום-טראקטאטען, זענען איצט נאכדעם ווי די לאזונג פון א רעוויזיע דערהערט זיך אויף זייערע גרעניצען, געווארען די שטארק-סטע פערטיידיגער פון די טראקטאטען.

גראנדיס ארטיקעל אין דער אמעריקאנישער צייטשריפט, איז דער בעסטער בעווייז, אז די סטאביליזאציע-פאליטיק האט אין אייראפא געווי-נען א נייעם רעאלען יסוד.

רוהיג ווי אויף א בית-עולם...

א גרוס פון א דייטש, וואס ווארט אויף אנ'איבערקעהרעניש

וואס עס טוט זיך ביי אונז אין דייטשלאנד? ס'איז רוהיג, ווי אויף א בית-עולם...

דעם דאזיגען ענטפער אויף מיין פראגע וועגען דער אלגעמיינער שטימונג אין דריטען רייך האב איך די טעג בעקומען פון א דייטש, וועלכער איז אראפגעקומען אויף עטליכע טעג קיין פאריז צוליב געשעפטליכע ענינים. א דייטש א געוועהנ-ליכער, א דורכשניטליכער, א ריינער ארייער, א קאטאליק, אנ'אנהענגער פון דער צענטער-פארטיי, א טיפישער האלב-אינטעליגענטער בורזשוא.

ס'איז רוהיג, ווי אויף א בית-עולם... „און מיר אלע זענען איבערצייגט, אז העכסטענס אין דריי חדשים ארום וועט צו היטלערס רעזשים נעהמען א סוף. דאס לאנד איז רואינירט. אויב היטלער האט היסטעריש געשריגען, אז דער דע-מאקראטישער רעזשים האט איהם איבערגעלאזט אלס ירושה א צוריסענע ווירטשאפט, וועט די ירושה, וועלכע עס וועט בעקומען פון היטלער'ן אנ'אנ-דערע רעגירונג, זיין הונדערט מאל שווערער און ערגער".

און ווייטער גייט אנ'עפישע, אמת בית-עולם'-דיגע דערציילונג וועגען די גרוילקייטען פון לעבען, וועלכע זענען שוין פערוואנדעלט געווארען אין א מין לעבענס-שטייגער. קיינער האט נישט די דרייסטקייט צו עפענען דאס מויל אפילו אין ענג-סטען קרייז, ווייל אומעטום זענען פאראן אויערען. כדי צו „אויפלעבען" די ווירטשאפט, האט מען פון דער בעפעלקערונג ארויסגעקוועטשט 6 מיליארד מארק און דאס געלד איז אויסגעגעבען געווארען כמעט אויסשליסליך אויף בעוואפנונג. די קריגס-אינדוסטריע ארבייט ביי טאג און ביי נאכט. קארטען אויף ברויט און אויף פוטער. אין בערלין שטייען אהן א שיער געשעפטען געשלאסען, פערהאקט. די פערקלענערונג פון דער ארבייטסלאזיגקייט איז א בלאף: מ'האט ארויסגעריסען א שטיק פון האלז ביי איינע און אוועקגעגעבען די אנדערע. און עס לעבען הונגעריג סיי די ערשטע, סיי די צווייטע... נאציאנאלע איינהייט... מיר האבען איצט 6 פאר-טייען: רייכסווערה, פאליציי, ס. א.; ס. ס.; שטאל-העלם; און די גאנצע מאסע בעפעלקערונג, וועלכע איז ענטוישט אין נאציאנאל-סאציאליזם, וועלכע איז פון איהם אפגענארט...

און צום סוף א נאיווע הילפלאזע פראגע?

„ווי מיינט מען דא ביי אייך? וועלען די אייראפעאישע מלוכות קומען אונז צו הילף, כדי אראפצווארפען היטלער'ן?"

דאס דאזיגע געשפרעך גיט איבער א רוסי-שער עמיגראנטישער זשורנאליסט, א מיטארבייטער פון די רוסישע בלעטער, וואס גייען ארויס אין פאריז. די „פריינדליכקייט" פון דער עמיגראנטישער רוסישער פרעסע צום סאוויעטישען רעזשים און זיינע טוער און פיהרער איז אלעמען גוט בעקאנט, אבער אויך דער עמיגראנטישער רוסישער זשורנא-ליסט פיהלט זיך געצוואונגען אפצוגעבען געוויסען רעכט זיינע סאוויעטישע „קאלעגן":

וועגען דרייסיגסטען יוני, וואס וועט אריין אין דער געשיכטע אלס דאטע, ווען היטלער האט אויסגעשאכטען 77 פון זיינע נאהענטסטע מארשא-לען און האט מיט דעם זעלבען קוילענווארפער צוריסען אויף פיצלעך זיין פראנט, האט די סאוויע-טישע פרעסע ארויסגעזאגט די סאמע שארפסטע און די סאמע טרעפליכסטע מיינונגען. אט איז א שטייגער א גראבער. אבער אויסערגעוועהנליך טרעפליכער אפאריזם פון א באלשעוויסטישען פוב-ליציסט: „עס ווערט ארויסגעצויגען אויף דער ליכטשיין רעמ'ס שמוציגע וועש, וועלכע איז די אמת'ע פאהן פון דער פאשיסטישער אויפלעבונג.

דער דאזיגער אפאריזם איז אונטערגעכאפט געווארען פון דער גאנצער וועלט-פרעסע און וועט אהן ספק ווערען היסטאריש. ראדעק האט געגעבען אנ'אפטוימענדיגע כאראקטעריסטיק פון דער נא-ציאנאל-סאציאליסטישער בעוועגונג און פון דער צענדע-סטאנציע, צו וועלכער ער פיהרט. אונטער יעדען ווארט זיינעם קאן מען זיך אונטערשרייבען.

יודישע אדוואקאטען מעגען יא פערטרעטען יודישע קליענטען

בנוגע נאצי-אדוואקאטען איז דאס נישט געוואונשען

פראנקפורט (יט"א) דאס געריכט אין לודוויגסהאפען האט בעטראכט א כאראקטעריסטישע אנקלאגע פון אנ'ארישן אדוואקאט, וועלכער האט זיך געפיהלט געטראפען צוליב דעם, וואס מען האט איהם צוגעשיקט צייטונגס-אויסשניטען מיט אנגרי-פען געגען ארישע אדוואקאטען, וועלכע פערטרעטען אין געריכט יודישע קליענטען.

דער פארשטעהער פון דער אדוואקאטען-קא-מער, וועלכער איז פערהערט געווארען אלס עקס-פערט, האט ערקלערט, דאס עס זענען נישטא קיין שום בעשטימונגען, וועלכע זאלען שטערען ארישע אדוואקאטען צו פערטרעטען יודישע קליענטען, דאס ווערט אפילו געהאלטען פאר צוועקמעסיג. נאר ווען אנ'ארישער אדוואקאט פערנעמט א פיהרענדע שטע-לונג אין דער נאציאנאל-סאציאליסטישער פארטיי דארף ער זיך אין אזעלכע פאלען פערהאלטען מיט רעזערווע.

דאס געריכט האט פערמשפט דעם אנגעקלאג-טען פאר בעליידיגען דעם ארישען אדוואקאט אויף 15 מארק געלדשטראף אדער 5 טעג ארעסט.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

אויגוסט

זון-אויפגאנג 4.15
זון-אונטערגאנג 7.03

מיטוואך 15 ד אלול תרצ"ד

באהן=קאטאסטראפע אין זגערזש

13 וואגאנעס זענען צושמעטערט געווארען. — קיין קרבנות אין מענשען זענען נישטא

(2) נעכטן אינדערפריה איז אויף דער סטאציע זגערזש געשעהן א באהן-קאטאסטראפע.

דארט האט זיך נעמליך צונויפגעשטויסען איין פראכט-צוג מיט א צווייטן פראכט=צוג, און דער רעזולטאט דערפון איז געווען, אז 13 פלאך-וואגאנען זענען צושמעטערט געווארן. עס איז אויך בעשעדיגט געווארען איין לאקאמאטיוו.

מחמת דער דאזיגער קאטאסטראפע איז די קאמוניקאציע איבערגעריסן געווארן אויף א שעה צייט.

שולדיג אין דער קאטאסטראפע איז דער מאשיניסט, וועלכער איז טראץ דעם פארמאכטן סעמאפאר אריינגעפאהרען אויפן וואגזאל-שטח.

קיין קרבנות אין מענשען איז צום גליק נישט געווען.

טראגישער פארפאל מיט א צוג פיהרער אין זגערזש

(2) נעכטן 9 אינדערפריה. האט דער פיהרער פון א צוג, יאן שטשיפיאר פון פיעטריקאוו, וועלכער איז פארביי געפאהרען זגערזש, געוואלט ארונטערשפרינגען אויפן וואגזאל, בכדי צו פערשטענדיגען זיך וועגן עפיס מיט'ן לייטער פון דער סטאציע.

דער צוג-פיהרער האט אבער א שפרונג געטון אזוי שלים-מזלדיג, אז ער איז ארונטערגעפאלען אונטער די רעדער פון צוג, וועלכע האבען איהם אפגעשניטען דעם רעכטען פוס.

די ארויסגערופענע לאדזער פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט ערשטע הילף און אפגעפיהרט איהם אין שפיטאל אויף דער דרעוונאווסקא גאס.

פאר'ן פאר־שעז טיטול־ירעז זיך

וועט מען, א סברא, נישט גלעטעז איבער'ן בעקעל, און מ'וועט האבען גרויסע חרפה'ס

(2) ליוט ווי מ'איגפארמירט אונז פון דער לאדזער שטאטישער סטאראסטווע, זענען ביז-איצט צוגעצויגען געווארען צו פאראנטווארטליכקייט פער זאגען, וואס האבען זיך בעניצט מיט טיטלען, וועלכע האבען געקאנט אריינפיהרען מענשען אין א טעות.

לעת עתה האט מען, אלזא, פארן אנגעבען א פאלשען טיטעל אין פאס, אין א צייטונגס-אנאנס, אויף א שילדעל, אין א פראטאקאל — צו געצויגען צו אדמיניסטראטיוו-שטראפליכער פער־אנטווארטליכקייט.

אזוי ווי עס געפינען זיך אויף פערשוינען, וואס שריפטליך גיבען זיי נישט אן קיין פאלשע טיטלען, נאר מינדליך טוען זיי עס יא. וועלען מהיום והלאה די פערשידענע פאלשע רעדאקטארען, דאקטוירים, אדוואקאטען, אינזשיניערען, פראפעסארען וכדומה „גרעזערס", ווי מען רופט זיי אין לאדז, האבען צו זינגען און צו זאגען: עס וועלען געפונג זיין בלויז 2 עדות, כדי אזעלכע פערשוינען צו לערנען דרך ארץ...

ער מאכט צורעכט צוויי באנד־יטעז

און עס לאזט זיך אויס, אז זיי זענעז געזוכטע לייט

(2) עהערנעכטען אין אוונד איז אויף אוזשענדניטשא גאס דורך 2 פערשוין בעפאלען געווארען דער הויזבעזיצער פון דערזעלבער גאס, ה' ק.

דער ה' ק. האט זיך שנעל אריענטירט, ארויס געכאפט א רעוואלווער און — איינעם פון די אנפאלער שווער פערוואונדעט מיט א קויל אין דער ברוסט, און דעם צווייטען — מיט דער קאלבע איבערן קאפ.

האט מען דעם ערשטען איינגעארדענט אין שפיטאל, און דעם צווייטען — אין ארעסט.

איצט האט זיך ארויסגעוויזען, אז די ביידע האבען אין יוני ה. י. ערמארדעט אויף אוזשענדניטשא גאס א געוויסען מיכאלסקי (די סיבה — נקמה.) און אז זיי זענען: דער שווער-פערוואונדעטער מיט א קויל — דער 27-יעהריגער עדווארד זשמורקאוו, אנ'ארבייטסלאזער און א היימלאזער, און דער צווייטער — דער 37=יעהריגער יוזעף קאזאק (פון פאנצערנא 24).

עס ווערט געפיהרט א שטרענגע אויספארשונג, וואס עס איז געוועזן די סיבה פון בעפאלען דעם הויזבעזיצער ה' ק.

מיט פולע רעכט פון רעגירונגס = נימנאזיום (Kategorja A)

מעדכעז-גימנאזיום

און פריוואטע פאוושעכנע שולע

פון מאריע האכשטיין

טעל. 214=27 23 וואולטשאנסקא 23 טעל. 214-27

איינשרייבונגען אין די גימנאזיאל-קלאסען ווי אויך אין די פאוושעכנע שולע נעמט אן דער סעקרעטאריאט טעגליך (חוץ שבת און יו"ט) פון 10 ביז 2.

הילפס=אקציע פאר די קרבנות פון דער פערפלייצונג

די זאמעל-אקציע פאר די געליטענע פון דער פערפלייצונג געהט ווייטער צו. אין משך פון די לעצטע טעג זענען איינגעפלאסען ווייטערע שפענדען פון פאלגענדע פירמען: געגענזייטיגער הילפס-פעראיין פון אייזען גיסער — 30 זל., אנגעשטעלטע פון דער פירמע קארל קראניג — 457,30 זל., פירמע בראדאטש — 36,83 זל., פירמע גלעזער און האפמאן — 15 זל., מיכאל קאהן 9,21 זל., ארבייטער פון דער פירמע קאהן — 18 42 זל., פעראיין פון היפאטעקאר און רעיענטאלע שרייבער — 100 זל., פירמע קאכאנסקי און ראווידזאן — 152,40 זל., אנגעשטעלטע פון דער פירמע קאכאנסקי און דאווידזאהן — 87,60 זל., פירמע ראשיצקי און קאוועצקי — 200 זל., קריסטל כצר סוחרים פעראיין — 155 זל. פירמע „איניאן טעקסטיל" פון די ארבייטער פערדינסטער — 197,91 זל. גלאז הוטע „גע-הא" — 123 זל. פירמע גווירצמאן און ראטנער — 50 זל. ק. י. זשארנאווסקי — 8 זל. פרוי קנאך — 400 זל. פירמע ק. וואטשאק 1 פראצענט פון די ארבייטס פערדינסטען—56,18 זל. געזאמעלט אין רעדאקציע „גלאס-פאראני—100 זל. פירמע „הארטוויג — 60 זל. אנגעשטעלטע פון דעפאזיטען באנק פון דער חורש'ליכער גאזשע — 264,53 זל. אנגעשטעלטע און בעאמטע פון דער פירמע בישע—85,80 זל. פירמע פאוועל שולץ — 49,41 זל. פערסאנאל פון באנק הויז הערצנים שיף—35,02 זל. יאן הירשבערג—10 זל. סוחרים פעראיין—300 זל. בוך געשעפט זייפעלר—15 זל. אבטיילונג פון דער ווארשאווער האנדעלס באנק-20 זל. רעזעדוויסטען פעראיין פון מאטראזען — 20 זל. רעד. „סלאווא קאטאליצקא"-219 זל. פ. לושטשאזש—10 זל. פירמע דוד גוראלסקי—100 זל. מארקוס שטילער—25 זל. פארבעריי „קאנטנא"—157 45 זל. צוזאמען: 3567,06 זל. אויסער דעם זענען איינגעפלאסען פאלגענדע שפענדען אין נאטור:

פירמע קארל בוהלע—340 שטיק סחורה צו זאמען 8.140 מעטער, קארל קרעהניג—21 שטיק 542 מעטער, פירמע טרייסטמאן—6 דאמען מאנטלען, קלארא קינדערמאן—1 שטיק סחורה פון 39 מעטער, פירמע פריירענבערג—24 שטיק סחורה 819 מעטער, פירמע קרושע און ענדער—3000 מעטער סחורה, פירמע שלאגמאן און שותפים — 100 בערטען.

רעפרעזענטאנץ-טעאטער „ראזמאיטאשטשי" ציגעל-גאס 27 טעלעפאן 112-25

דירעקציע: דוד צעלמייסטער.

גאסטשפילען פון דעם גרעסטען אמעריקאנער סטאר, דער שטאלץ פון דער אפערעטע, דעם ראמאנטישען ליבהאבער און זינגער

מיכאל מיכאלעסקא

היינט מיטוואך 9.30 אוונט

3 שעה לאכען !!!

איבערטראפעז אלעם וואס איהר האט ביז-איצט געזעהען !!!

וואדערהאלונג פון דער נייעסטער

פרעמיערע!

„סינאריטא"

מען לאכט און מען זינגט, מען טאנצט און מען ווילט זיך, מען פערגעסט אין קריזיס!

יעדע סצענע א אוצר, יעדעס לידעל א שלאגער, א שפע מיט הומאר!

היינט מיטוואך פאפולערע פארשטעלונג

מיט מיכאל מיכאלעסקא אין א דאפעלט-ראל — אלס מאן, און אלס פרוי.

מארגען, דאנערשטאג, 9.30 אוונט גרויסע הנחה אין פאלקס-פארשטעלונג! איינהייטליכע יעוועלדעציע-פרייזן, אלע בילעטען אין פארטער נור 1 זל. „דעם טאטענס ניגון" מיט מיכאל מיכאלעסקא אין דער טיטעל-ראלע.

צום לעצטען מאל! — — נוצט אויס די געלעגענהייט!

בעפאלען און צושלאגען א פראסטיטוטקע

(2) נעכטן ביינאכט איז עפיס א שיכור'ער פערשוין אויף ריימאנט=פלאץ בעפאלען און מערדעריך צושלאגען די 24-יעהריגע פראסטיטוטקע דאמיניקא פיליפיאק (פון לאנטשנע 1).

דערנאך איז דער פערשוין ענטלאפען, און מ'האט איהם נישט געכאפט.

פאגאטאוויע האט דער פיליפיאק ערטיילט ערשטע הילף. פאליציי פיהרט אנ'אויספארשונג.

אריגינעלע רויטווייגעז

אין בעסטער קוואליטעט צו זעהר צוגענגליכע פרייזען ספעציעל פאר מאגען און צוקער-ליידענדע בעקומט מען אין דעם בעקאנטן ווייגעשעפט פון

ע. שיקיער

אינהאבער ישראל שיקיער

לאדז, פולנאצנא 1 טעל. 107-84

צוגאב-פאבאר-קאמיסיע

מארגען ד. 16 אויגוסט וועט אין לאקאל פון דער מיליטערישער אפטיילונג ביים מאגיסטראט פעטריקאווער 165 אמטירען א צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר דער פ.ק.או. לאדז שטאט 1 צו דער קאמיסיע דארפען זיך מעלדען די פאבאראווע פון יאהרגאנג 1913 וועלכע האבען זיך צוליב וויכטיגע סיבות נישט געקענט שטעלען ביז איצט צו די קאמיסיעס און די פאבאראווע פון עלטערע יאהרגענג, וועלכע האבען נאך נישט רעגולירט זייער בעציהונג צו מיליטער-דינסט אויב זיי האבען דערהאלטען באמטליכע אויפפאדערונגען פון דער שטאטישער סטאראסטווע און וואוינען אויפן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9 און 11 פאליציי-קאמיסאריאטען.

דעם 28-טען אויגוסט וועט אין דעמזעלבען לאקאל ווידער אמטירען די צוגאב-פאבאר קאמיסיע פאר פ.ק.או. לאדז — שטאט 2, צו וועלכע ס'דארפען זיך אויך שטעלען די דערמאנטע קאטעגאריעס פאבאראווע, און וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13, און 14 פאליציי-קאמיסאריאטען.

צו דער קאמיסיע מוז מען צושטעלען א פאס אדער א דאקומענט מיט א פאטאגראפיע.

14. יאהרצייט פון דעם „נס ביים ווייסעל"

(2) היינט פאלט אויס דער 14-טער יאהרצייט פונם פוילישען זיג ביי די טויערען פון ווארשא, וואס ווערט גערופען „דער נס ביים ווייסעל"

אין שייכות דערמיט וועלען היינט אין אלע געבעט-הייזער אפגעריכט ווערען אנדענק=תפלות.

אפטייקעז

היינטיגע נאכט=דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: י. קאפראווסקי (נאוואמיעסקא 15), ס. טראוקאווסקי (בזשעזשינער 56), מ. ראזענבלום (שרודמיעסקא 21). מ. בארטאשעווסקי (פעטריקאווער 95). י. קלופטא (קאנטנע 54), ל. טשינסקי (ראקיטשינער 53).

דער ממלא מקום פון דעם ביסקופ טימיעניעצקי

(2) אין שייכות מיטן טויט פונם ביסקופ טימיעניעצקי, וועט זיין ארט צייטווייליג פערנעהמען דער ביסקופ ד"ר קאזשימיעזש טאמטשאק.

א „מזל-טוב" אינמיטעז גאס

(2) נעכטן אינדערפריה איז די ארבייטערין עמיליא סמעפאניס (באטאריגא 15) ווי שטענדיג געגאנגען צו דער ארבייט.

גייענדיג אויף נאפיורקאווסקעגא גאס האט זי פלוצים בעקומען געבורטס=וועהען, און איידער נאך מ'האט זי בעוויזען צו אריינטראגען אין א טויער, האט זי געבוירען א קינד — א מיידעלע.

פאגאטאוויע האט זי צוזאמען מיטן קינד אפגעפיהרט אין דער וועכנערין-קליניק אויף נארוטאוויטשא גאס.

DR. DED. H. LUBICZ

פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקה.

צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32

עמפפאנגס-שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 אוועגד און יו"ט 9–1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-זאל.

W zreorganizowanym wydziale „Safes"

BANKU HANDLOWEGO w ŁODZI

SP. AKC. (KOŚCIUSZKI Nr. 15)

została otwarta dla wygody Sz. Klienteli

Przechowalnia,

przyjmująca za niewielką opłatę na przechowanie różne przedmioty w opieczętowanych kufrach, walizach i t. p., co jest szczególnie dogodne dla osób, udających się w podróż, na letniska i t. d.

א גט צוליב א — שייטעל

צווישען משה יאנקעל ב. און זיין ווייב רחל לאה איז געקומען צו א צושטערטען שלום בית.

צוליב וואס? אפשר מיינט איהר צוליב עפיס וויכטיגע זאכען? א פראגע פון משה יאנקלען אדער פון רחל לאה'ן? חס ושלום! פון אזעלכע שטייגער זאכען האלטען זיי ביידע נישט. נאר צוליב וואס דען?

צוליב א שייטעל.

מוזען, מוזט איהר וויסען, אז משה יאנקעל איז א חסידישער יוד, א יוד, וואס דאווענט יעדען טאג מיט מנין, לעגט צוויי פאר תפילין, לערנט נאכ'ן דאווענען א שיעור, האלט פון סעודות ראש-חודש, פאהרט צום רבין, שטעלט וויין צום טיש און פארטעקעוועט זיך מיט'ן רבינ'ס שריים.

רחל לאה ווידער, איז אויך א פרומע יודענע, האלט פון די ווייבערישע מצוות, היט אפ די ווייבערישע דינים, נאר וואס דען איז צווישען זיי פארגעקומען? פאר וואס איז צושטערט געווארען דער שלום-בית?

הערט און שטוינט!

רחל לאה איז ווי אלע פרויען היי-יאהר געפאהרען אויף קור קיין קריניץ. אפזייענדיג דעם ערשטען סעזאן, איז זי צוריקגעקומען א היים אנ'אויסגעהיילטע, אנ'אויסגערוהטע, אבער אויך אהן א שייטעל. זי האט זיך פראסט פשוט מיישב געווען; ראשית צו וואס דארף זי טראגען א פאק מיט פרעמדע האר אויפ'ן קאפ. און אין א גרויסע היץ זאל זי זיך דארפען כסדר האלטען אין איין ווישען דעם שווייס פון שטערן, אז זי קען טראגען איהרע אייגענע האר, וואס זענען גארנישט ערגער פון שייטעל, והשנית איז עס בעקוועמער אויך.

אי, וועט איהר פרעגען: פארוואס, האט זי געקענט טראגען ביז איצט א שייטעל? — תיקו. בלייבט א קשיא, אויף וואס רחל לאה אליין קען נישט דערויף געבען אנ'ענטפער.

אז משה יאנקעל האט דערזעהן זיין רחל לאה'ן אהן שייטעל, האט ער געמאכט א געוואלד, אז דאס גאנצע הויז שכנים זענען זיך צונויפגעלאפען אויף ביז וואונדער, עס האבען נישט געהאלפען די גבעטען פון די שכנים, די געוויינען פון די קינדער, דאס קרעכצען פון רחל לאה'ן. משה יאנקעל האט געהאלטען אין איין לארמען, אז מעהר וויל ער זי נישט קענען, ער וויל נישט וואוינען מיט א ווייב אהן א שייטעל.

גוטע פריינד האבען געפרובט ווירקען אויף משה יאנקלען, ער זאל זיך נישט נאריש מאכען, מ'קען זיין א יודיש כשר ווייבעל אהן א שייטעל אויך, ער האט זיך אבער נישט געלאזט איינרעדען, און געהאלטען זיך ביי ס'זייניגע — ער וויל נישט א ווייב אהן א שייטעל.

האט מען געפרובט פועלן ביי רחל לאה'ן, זי זאל צוריק אנטאן דאס שייטעל, האט זי געענטפערט: „ווייל ער וויל, וויל איך נישט".

איז באין-ברירה בעשלאסען געווארען צו געהן צו א דין תורה, צום ראבינאט.

די דין-תורה איז געווען גענוג א שטורמישע, עס האבען נישט געהאלפען די אינטערווענצען פון די רבנים: אז עס איז נישט שעהן צו געהן זיך גט'ן צוליב א שייטעל, משה יאנקעל האט זיך געהאלטען ביי ס'זייניגע, און רחל לאה ביי ס'איהריגע. נישט האבענדיג קיין אנדערע עצה, האבען די רבנים אדורכגעפיהרט דעם גט.

יודיש טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטשא 20 טעל. 213-48

היינט די לעצטע 2 געזעגנונגס-פארשטעלונגען פון די ליבלינגע

דינה האלפערן און סעם בראנעצקי

היינט מיטוואך, דעם 15-טען ד. ח. 9.15 אווענט צו בילינע פרייזען, דער גאנצער פארטער צו 1 זל. א בילעט 3 פארשטעלונגען פאר 1 בילעט

1) **וואו איז ערליכקייט** (2 אקט)

2) **די רומענישע חתונה** (1 אקט)

3) **א גרויסער רעוויו-קאנצערט**

אנגעשטאפט מיט קופלעטען, דועטען, לידלעך, רעציטאציעס, הומארעסקעס א. א. אויסגעפיהרט דורך דינה האלפערן, סעם בראנעצקי און דעם גאנצען אנסאמבל.

12.30 פריה — א פריהמארגען צו גאנץ בילינע פרייזען פון 35 גר. ביז 1 זל. די בעליבטע פרייליכע אפערעטע אין 3 אקטען

„די רומענישע חתונה"

„דבורה" — דינה האלפערן, „מאטקע" — ס. בראנעצקי. בילעטען צו בעקומען אין פילהארמאניע.

זאל „פילהארמאניע"

נארוטאוויטשא 20, טעל. 213-84.

אנאנס! אנאנס!

פון פרייטאג, דעם 17-טען אויגוסט ד. י. גאסטשפילען פון קליינקונסט-טעאטער

„אראראט"

קינסטל. אנפ. משה בראדערזאן.

איבערראשענדע נייעס! וואס? לעזט מארגען.

„חסד של אמת" פאדערט די באלוטער „חברה קדישא" לדין צום ראבינאט

(בריף אין רעדאקציע)

זעהר חי' רעדאקציע פון „נ. פאלקסבלאט"!

אין צוזאמענהאנג מיט דער נאטיץ אין „נייעם פאלקסבלאט" פון מיטוואך, דעם 8. אויגוסט א. ק. „שטאטישע און באלוטער", האבען מיר דעם כבוד אייך מודיע צו זיין, דאס אויף דער לעצטער פערוואלטונגס-זיצונג פון „חסד של אמת", איז בעשלאסען געווארען צו ווענדען זיך צו איך, ה' רעדאקציע מיט פאלגענדע ערקלערונג:

נאך דעם 30. יולי ה. י. האבען מיר זיך שריפטליך געווענדעט צום ה' שמולעוויטש, וועלכער שטעהט אין שפיץ פון דער אזוי-גערופענער באלוטער „חברה קדישא" און איהם אויפמערקזאם געמאכט, אז מיט זיינע טהאטען ברענגט ער שאדען די ארימע באלוטער בעפעלקערונג. דער ה' שמולעוויטש האט אפילו נישט געפונען פאר נויטיג אונז צו ענטפערען.

א קאפיע פון בריף געפינט זיך ביי אונז, וואס מיר זענען גרייט אויף יעדער פאדערונג איהם צו ווייזען.

אויך האט די פערוואלטונג בעשלאסען נישט צו פיהרען קיין עפענטליכע פאלעמיק מיט'ן ה' שמולעוויטש, נאר דורך דער פערמיטלונג פון אייער ח' צייטונג אויפצופאדערן דעם ה' שמולעוויטש אלס פארשטעהער פון באלוטער חברה-קדישא צו שטעלען זיך לדין צום לאדזער ראבינאט.

דאנקענדיג פאראויס צייכנען מיר מיט דרך-ארץ

די פערוואלטונג פון „חסד של אמת"

ומנחמי אבלים בלודז.

אויסבעסערונג

אין דער נעכטיגער בייל‍אגע פאר האנדווערק און האנדעל, אין דער נאטיץ וועגען דעם שטרייק פון די קירזשנער-כאלופניקעס, איז אריינגעפאלען א טעות. דער שטרייק ווערט געפיהרט מיט דער פארשטענדיגונג פון קירזשנער-צעך, זאוואדזקא 4 און האנדווערקער-פעראיין, ציגעל-גאס 4 און נישט ווי ס'איז געווען פילסודסקי 69.

דינה האלפערן און סעם בראנעצקי

געזעגענען זיך היינט מיט'ן יודישען לאדזער טעאטער-עולם

היינט קומט פאר אין פילהארמאניע די געזעגענונגס-פארשטעלונג פון דינה האלפערן און סעם בראנעצקי.

דאס דאזיגע אויסגעצייכענטע קינסטלער-פארל האט דאס מאל „אפגעכאפט", אזוי-צוזאגען, לאדז, און נישט בעווייזענדיג נאך אנצוווארעמען דעם היגען יודישען טעאטער-עולם — פאהרען זיי שוין אוועק.

דינה האלפערן און איהר טיכטיגער פארטנער סעם בראנעצקי האבען אין לאדז, פונקט ווי אומעטום, זעהר א סך חסידים און פערעהרער.

און נישט קיין וואונדער — דינה האלפערן איז דאך פון די געציילטע יודישע יונגע אקטריסעס, פון וועלכערס ברילאנטענעם, אויפריכטיגען שפרעכען, פון וועלכערס טיפער הארציגקייט און אויס געשפראכען יודישער אינטערפרעטאציע עס וויהעט אזוי פיל דינקייט, איידעלקייט, לעבעדיגער געמיט און — עכטער ראסיגער ביהנע-טעמפעראמענט.

א זעלטענער סינטעז פון אייבגעבוירענער קערנדיגער פאלקסטימליכקייט און ראפינירטער עלעגאנץ!

ווען מ'זעהט שפילען די ערשיינונג דינה האלפערן, קומט אויפ'ן זינען יענעם רבי'נס זאג וועגען דעם לאם-גייער: „ווען אטא דער מענש לייגט אריין אזוי פיל כוח אין דער תורה, וויפיל כוח ער האט אריינגעלייגט אין גיין אויף דער שטריק — ווי גרויס אט דער מע"ש וואלט געווען!"

דאס איז געזאגט געווארען קעגען דעם רעד פערטאר פון פאר ביקאלאי דעם ערשטענס צייטען... אבער דאס איז א בעזונדער קאפיטעל!

איצט — לאמיר האפען, אז מיר וועלען בקרוב דינה האלפערן און סעם בראנעצקי זעהען צוריק אין לאדז!

פון רעווי - טעאטער „באגאטעלא"

אין רעווי-טעאטער „באגאטעלא" פיעטריקאווער 94, ווערט היינט געגעבען 3 פארשטעלונגען 6, 8 און 10 אין אווענט, מיט דעם אויסגענומענעם פראגראם א. נ. „געזעגענט אונז".

היינט צוליבן יום-טוב קומט פאר 4 א זייגער נאכמיטאג אין גארטען א פייף מיטן אנטייל פון גאנצען ארקעסטער.

נאך פאלעסטינא תל-אביב

נעהם איך מיט א שותף א קאפיטאליסט מיט 15—20 טויזענד זלאטעס. ער קען בעזיצען א פרוי און קינדער נאר ביז 14 יאהר. נעהנטערע אינפארמאציעס גיב איך פערזענליך איבער. דאס געלד איז דאפעלט געזיכערט.

ערנסטע אפערטען גלייך אבצוגעבען אין אדמינ. אונטער „Tel-Awiw".

אונטער די רעדער פון אנ'אויטא

(2) אויף פעטריקאווער גאס האט אנ'אויטא געפיהרט דורך איינעם הערש קרויזע (פולנאצנא 8) איבערגעפאהרען וויקטאר בעקען (פון קאראלעוו סקא 9).

פאגאטאוויע האט איהם אפגעפיהרט אהיים. קרויזען האט מען צוגעשטעלט א פראטאקאל.

גרויסע גארטען-פערוויילונג אין „העלענאוו"

לטובת די דייטשע פליטים

ווי מ'טיילט אונז מיט קומט דעם 28. ה. ח. פאר א גרויסער גארטען-פערוויילונג אין „העלענאוו", לטובת די דייטשע פליטים.

ווי מיר דערוויסען זיך, איז דער הילפס-קאמיטעט לטובת די דייטשע פליטים געווארען רעארגאנעזירט און געפינט זיך איצט אין די הענד פון אזעלכע פערזאנען, וואס קענען האפען אויף דעם צוטרוי מצד דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג, וועלכע דארף אונטערשטיצען די גארטען-פערוויילונג.

פון טעאטער „ראזמאיטאשטשי"

היינט, מיטוואך, ווערט אין יודישען טעאטער „ראזמאיטאשטשי" געגעבען א פאפולערע פארשטעלונג. עס ווערט געשפילט די מוזיקאלישע קאמעדיע „סיניאריטא" מיט מיכאל מיכאלעסקא אין דער הויפטראלע.

די דאזיגע קאמעדיע, וועלכע בעזיצט א שפע פון הומאר און געזאנג האט נושא חן געווען ביי דעם לאדזער טעאטער-עולם. צוליב דעם גרויסען ערפאלג, איז פארצוזעהען, אז „סיניאריטא" וועט זיך נאך לאנג האלטען אויפ'ן אפיש.

„אראראט" אין לאדז

הויבט אן צו שפילען איבערמארגען, פרייטאג אין פילהארמאניע

איבערמארגען, פרייטאג, הויבען זיך אן די גאסטשפילען פון „אראראט" אין לאדז. די גאסטשפילען וועלען געדויערען א קורצע צייט.

די אראראטניקעס, וועלכע האבען דעם פאריגען סעזאן געשפילט מיט אנ'אונגעהייערען ערפאלג אין ווארשא און האבען אדורכגעמאכט א טריומפאטארישע בליץ-טורנע איבער גאנץ פוילען, געפינען זיך זינט 2 וואכען אויף אורלויב, וועלכע זיי פארענדיגען איצט.

היינט, מיטוואך, קומט זיך צוזאמען דער „אראראט" אנסאמבל אין לאדז. און פרייטאג ווערט געגעבען די ערשטע פארשטעלונג.

אזוי ארום וועט דער „אראראט" פארענדיגען דעם היי-יאהריגען טעאטער-סעזאן אין זיין היים-שטאט, לאדז.

עס זענען פאראויסגעזעהען בלויז 2 פראגראמען: איינער — א נעמישטער — א רעוויו פון זיינע בעסטע נומערען, און דער צווייטער — א פולשטענדיג נייער.

אויפ'ן סעזאן 1934/35 שטעלט זיך ווי בעקאנט, דער „אראראט" שפילען אין ווארשא, אין דעם שענסטען יודישען טעאטער-בנין, אין „נאוואשטשי", וואס דאס אליין איז שוין די סענסאציע אין די יודישע טעאטער-קרייזען.

יודישע קהלה איז געווען פערטרעטען אויף דער לויה פון ביסקופ טימיעניעצקי

אויף דער לויה פון ביסקופ טימיעניעצקי, וועלכע איז בעגלייט געווען מיט גרויס פייערליכקייט פארגעקומען אין לאדז, האבען אויך אנטיילגענומען מצד דער יודישער קהלה דער פרעזעס דעפ. מינצבערג און סעקרעטאר נאדעל, וועלכע האבען פערזענליך קאנדאלירט דעם ביסקופ טאמטשאק.

דער ראבינאט האט צוגעשיקט צו דער קאטוילישער דעצעזיע א קאנדאלענץ דעפעשע.

אויפקלערונג פון דער קהלה וועגען דער קראנקער חלוצה

אין צוזאמענהאנג מיט דער נאטיץ אין נעכטיגען נומער פון אונזער צייטונג, אז די קהלה האט זיך אפגעזאגט צו שיקען אין שפיטאל א קראנקע חלוצה, האט די קהלה אונז צוגעשיקט אנ'אויפקלערונג, אז די פליכט צו היילען נישט-בעמיטעלטע קראנקע אין די שפיטעלער ליגט אויף דעם מאגיסטראט. הילות, אבער ווי דער מאגיסטראט זאגט זיך אפ צו שיקען יודישע חולאים אין די יודישע שפיטאלען, האט דאס געטון די יודישע קהלה אין די ראהמען פון די 30 טויזענד זל., וועלכע געפינען זיך אין בודזשעט אויף אויסצוהאלטען יודישע קראנקע אין די שפיטאלען און פאר „מרפא" די דאזיגע סומע איז אבער שוין לאנג אויסגעשעפט. אזוי אז די קהלה האט נישט קיין מעגליכקייט צו שיקען קראנקע אין די שפיטאלען.

פערזענליכעס

היינט הויבט אן זיין 4-וואכענטליכען אורלויב דער שטאטס-סטאראסטע ד"ר סטאניסלאוו זראנא. איהם וועט פערטרעטען דער וויצע-סטאראסטע יעזשי ראשיצקי.

א שטרייק פון די שניידער-געזעלען

(2) נעכטען איז צוליב עקאנאמישע טעמים אויסגעבראכען א שטרייק פון שניידער-געזעלען.

עס האבען געווארפען די ארבייט 200 מאן.

די שטרייקענדע האבען זיך געווענדעט דורך דער פערמיטלונג פון זייער פראפעסיאנעלען פעראיין צום ארבייטס-אינספעקטאר וועגען צוזאמענרופען א געמיינזאמע קאנפערענץ.

וואו געפינט זיך שלמה האמער פון לאדז?

מיט א יאהר צוריק איז אוועק פון לאדז דער 18-יעהריגער שלמה האמער מיט דער דעה צו פאהרען קיין ארץ-ישראל. פון האמערן זענען געווען ידיעות פון טשעכאסלאוואקיי און עסטרייך, אבער שוין זייט 6 חדשים איז יעדע שפור פון איהם פערשוואונדען און מ'ווייסט נישט וואו ער איז אהינגעקומען. זיינע עלטערן זענען אין פערצווייפלונג, ווער ס'האט עפיס, וועלכע ס'איז ידיעות וועגען שלמה האמער ווערט געבעטען איבערצוגעבען זיין פאטער יצחק האמער, דווארסקא 23.

די אויסלענדישע יודישע צייטונגען ווערען געבעטען די דאזיגע נאטיץ איבערצודרוקען.

חיים לאנדסבערגער ז"ל

שבת, ר"ח אלול, איז געשטארבען אין עלטער פון 68 יאהר איינער פון די אנגעזעהענסטע לאדזער בירגער, איינער פון די גרינדער פון „עזרת-החולים". וועלכע האט עקזיסטירט ביז צום קריגס-אויסבראך, איינער פון די מיטגרינדער און פער-וואלטונגס-מיטגליד פון בית-הכנסת „באר מרים", פערוואלטונגס-מיטגליד פון דער תלמוד-תורה „שומרי הדת" נאווא-זארזשעווסקא 18 א. א.

זייענדיג פון בערוף א פעלדשער האט ער ארימע קראנקע געהיילט געווענליך אהן געלד.

בכלל האט דער פערשטארבענער געהאט א סענטימענט פאר די יודען פון גייערס-ראיאן, וועלכע ער האט תמיד געהאלפען מיט ראט און טאט, מיט גמילת חסדים און צדקה בסתר.

ת. נ. צ. ב. ה.

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוואכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.

אלע ארט אנאליזען.

נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בייטאג

פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען.

דער „יודישער גארטען" אין רוים
ווערט צושטערט אויף מוסאליני'ס בעפעהל
דער וואנדער־וועג פון די אלטע יודישע קברים אין דער „איביגער שטאט"

דעם 28־טען אקטאבער ה. י. אין די ייצעהנטען יאהרגאנג פון דער פאשיסטישער רעוואלוציע און פון מוסאליני'ס מארש אויף רוים, וועט פייערליך געעפענט ווערען אין דער „איביגער שטאט" א נייע שעהנע אלעע, אנ'אלעע, וועלכע וועט זיך ציהען איבער דעם היסטארישען אווענטין־בארג און דער געגענד פון דעם בעריהמטען „צירקוס מאקסימוס", וואו עס זענען אין די אלטע רוימישע קייזער־צייטען פארגעקומען די גרויזאמע גלאדיאטאר־שפילען.

כדי אויסצופיהרען דעם פראיעקט, וועלכער איז א טייל פון מוסאליני'ס שטרעבונג וואס שענער צו מאכען די שטאט פון די צעזארס און דער וועלט ווייזען אין זייער גאנצען פערגלאנץ די ריזיגע מאנומענטען פון רוימישען אלטערטום, ווערט איצט צעשטערט דער אלטער יודישער בית־עולם, וועלכער געפינט זיך אין דער דאזיגער ארכעאלאגישער געגענד.

ווער עס בעזוכט רוים און נעמט ארום מיט זיין בליק פון פאלאטין און פון „פארום ראמא־גליין ביז די פיס פון נעבען געלעגענעם בארג בוס" די שעהנע ארומיגע פאנאראמע, בעמערקט אווענטין, די פילע ווייסע מצבות און די דוסטערע ציפרעסען פון אלטען יודישען בית־עולם, וועלכער געפינט זיך דארט אויף דעם ארט, וואס איז בעקאנט מיט דעם נאמען „ארמא דעלי עבריי" — דער גארטען פון די יודען...

זייט איינעגע הונדערט יאהר, ביז 1894 האבען דארט געפונען זייער אייביגע רוהה די איינער פון די רוימישע יודען. אין די מצבות ווייזען אונז צו דערצעהלען דאס שטרעבען און ליידען פון די שענסטע און בעסטע פערטרעטער פון רוימער אידענטום, וועלכעס האט געמוזט במשך פון הונדערטער יאהרען שמאכטען אין די ענגע געטא־טויערען.

די מצבות אויפ'ן יודישען בית־עלמין ביים אווענטין־בארג (און מאנכע פון זיי האבען א בעדייטענדע ארטיסטישע ווערט), שטעהען איצט זייט דעם יאהר 1846, זייט'ן אנהויב פון דער מעהר ליבעראלער עפאכע פון פויבסט פיוס דעם נייטען. ביז יענעם יאהר האט די פויבסטליכע רעגירונג ערלויבט נאר אין אויסנאהמספאלען, נאכן טויט פון אנגעזעהענע רבנים און געלעהרטע אויסקריצען זייערע נעמען אויף די קברים.

נאך פיל איינדרוקספולער ווירקט דאס אנדענקען פון אלטען יודישען אווענטין־בית־עולם, וועלכער וועט אין די באהעטסטע וואכען זיין פולקאם אויסגעגראבען, ווען מען שטייגט פאמעליך דורך דער „וויא סאנטא סאבינא" אויפ'ן אווענטינישען בארג, קומט אונווילליג אונז אויפ'ן געדאנק, בעטראכטענדיג די גאנצע ארומגעבונג, דעם באהעטטען פארום, דעם שטיל פליסענדען טיבער, די הויכע ציפרעסען־בוימער, אז אונזערע רוימער ברידער, וועלכע האבען געמוזט אזוי שווער אויסשטעהען די געטא־בזיונות און דערנידערונגען רוהען אין אייבעם פון די שענסטע ערטער פון דער „איביגער שטאט", אין אייבעם פון די איינדרוקספולסטע אומגעבונגען, נישט ווייט פון די אלטע פאטריציער־ווילעס און די חורבות פון דער קייזער־צייט.

יעצט ווערען די ביינער, וועלכע ליגען דא זייט איבער צוויי הונדערט יאהר איבערגעטראגען אויף דעם יודישען בית עולם פון „ווערא[נ]א", וואס עקזיסטירט זייט דעם יאהר 1894.

(א בריף פון רוים)

די יודישע געמיינדע אין רוים האט געטאן אלץ, וואס עס איז געווען אין איהר מאכט, כדי דער אלטער אווענטינער בית־עולם זאל געשוינט ווערען. אין יאהר 1909, ווען צוליב אנדערע צוועקען האט מען געפלאנט צו הערווייטערען פון דער געגענד דעם בית־עולם פון אווענטין־בארג, איז געלונגען דעם בעשלוס אבצולעגען; דאס זעלבע מיט צוועלף יאהר צוריק, ווען אויפ'ן אווענטין — איינעם פון די זיבען בערג, אויף וועלכע רוים איז אויפגעבויט — האט בעדארפט אויפשטעהען א גראנדיעזער דענקמאל פאר'ן גרויסען איטאליענישען פרייהייטס־קעמפער מאציני.

יעצט אבער, האט זיך געוויזען, אז אלע בעמיהונגען וועלען נישט ברענגען צו א געוואונשטען ערפאלג. דאס דורכפיהרען די נייע אלעע דארף קרויבען דעם גאנצען רעגולאציאנס־פלאן פון דער שטאט רוים. עס ליגט אין וואונש פון מוסאליני דורכצופיהרען זיין פראגראם: שענער און אימפאזאנטער מאכען דאס אויסזעהען פון דער „איביגער שטאט".

די רוימער שטאט־פערוואלטונג, און דאס דארף אנערקענט ווערען, האט צוגעזאגט צו טון אלעס, כדי אנטשעדיגען די יודישע געמיינדע און האט אויף זיך גענומען די שווערע און טייערע ארבייט פון אויסגראבען און איבערפיהרען די קברים און די ביינער אויפ'ן בית־עולם פון ווערא[נ]א.

אויסערדעם איז געווארען דורכגעפיהרט, דאס די פערוואלטונג פון דער שטאט רוים וועט שענקען דער יודישער געמיינדע א שטח פון 2800 קוואדראט מעטער, וואו עס וועט אויפגעבויט ווערען דער בנין פאר א נייער יודישער פאלקס־שול אין רוים. א געהעריגע ענטשעדיגונג וועט די געמיינדע זיך בעקומען פאר דעם טייל פון אלטען אווענטין בית עולם, וועלכער האט געדינט נאך ביז יעצט צו אנדערע צוועקען.

דערווייל געהט די אויסגראבונגס־ארבייט אין פולען גאנג, מיט אנ'אמת „פאשיסטישען טעמפא". איניגע הונדערט ארבייטער זענען פערנומען ביים אויסגראבען די גריבער, צוזאמענקלויבען די ביינער און פיהרען זיי איבער אין געשלאסענע קאסטענס אויפ'ן בית עולם „ווערא[נ]א".

נישט קוקענדיג אויף די שטארקע היצען פון די טעג שטעהען ביי די אפענע גריבער קליינע הייפלעך פון קרובים, וועלכע קוקען, מיט אומענדליכען ווערמאג אין די אויגען, וואס עס איז פערבליבען פון זייערע טייערסטע, מוטערס און פאטערס, און ווי זיי מוזען יאהרענלאנג נאך זייער טויט וואנדערען, כדי צו געפינען א נייעם „מקום מנוחה".

איך האב די טעג צוגעזעהען די שמערצליכע סצענעס, וועלכע איך וועל נישט קענען אזוי באלד פערגעסען, מיין איטאליענישער פריינד, וועלכער האט מיך ארומגעפיהרט צווישען די אויסגעגראבענע קברים האט מיט שטומען בליק געקוקט ארום זיך.

נאך וויניגע וואכען און דער אלטער „ארטא דעלי עברעי" דער יודישער גארטען — וועט זיך נישט מעהר געפינען ביים פוס פון אווענטין. די ציפרעסען וועלען בלייבען, אבער זיי וועלען שוין נישט רעדען מעהר צום הארץ פון די רוימישע יודען; זיי וועלען נישט מעהר מיט זייער שאטען באדעקען די אלטע קברים פון אונזערע רוימער ברידער...

פון פאלאטין וועט פערשווינדען די פאנאראמע פון די ווייסע יודישע מצבות, פון אלטען אווענטין בית־עולם, וועלכע האט געהערט צו דעם געפיהל און צו דער פאנטאזיע פון יעדען יודישען בעזוכער אין דער „איביגער שטאט".

ד. קליינהענדלער.

ער בעהאלט זיך פון א באנדע אפיום־הענדלער
ער האט פערלוירען א פעקעל אפיום פאר 40,000 דאלאר, און די שטראף פאר דעם איז טויט

אין מיטעלאלטער האט זיך אין אייראפע געטראגען א לעגענדע וועגען עפעס א וואנדערענדען יוד, וואס איז פערפלוכט געווארען, פאר פערראטען קריסטוס'ן, צו לעבען אייביג און אומוואנדערען איבער דער וועלט. זוכט דער דאזיגער מענש דעם טויט, אבער ער קען איהם נישט געפינען, דער פראנצויזישער נאוועליסט עזשען סיו האט פון דער דאזיגער לעגענדע אויפגעשריבען א בוך, מיט'ן נאמען „דער וואנדערענדער יוד".

אזא מין סארט וואנדערענדער מענשעל איז איצט פאראן אין דער ווירקליכקייט. ער איז נישט קיין יוד, נאר א שאטלענדער, ראבערט מאקדיע הייסט ער. ער וואנדערט ארום פון איין עק וועלט צום צווייטען, וואו ער טאקע, בעטטעט ער נישט, און נישט דעם טויט זוכט ער, ווי דער וואנדערענדער יוד פון דער לעגענדע, נאר ער בעהאלט זיך פון טויט. ער איז אין א טויט־שרעק פאר דער ראכע פון א באנדע אפיום־הענדלער, פאר וועמען ער האט צעהן יאהר געארבייט, אין אמעריקא. איינמאל האט ער פערלוירען א פעקעל אפיום פון 40 טויזענד דאלאר און ער ווייס, אז די באנדע בעשטראפט פאר אזא זאך מיט טויט, איז ער אנטלאפען וואו די אויגען האבען איהם נאר געטראגען. און זיבען יאהר וואגעלט ער ארום איבער דער וועלט. וואו ער קומט, פערבלייבט ער נישט לאנג, ווייל דער נעץ פון דער באנדע איז פערשפרייט איבער די ווייטסטע לענדער.

דא נישט לאנג האט זיך אויף איהם אנגעשטויסען א קארעספאנדענט פון דעם „ניו יארק אמעריקען", און ער האט פאר איהם ארויסגעטראגען די געשיכטע פון זיין לעבען.

ראבערט מאקדיע קומט פון אנ'ארענטליכער ארבייטער־פאמיליע אין גלאזגא. ווען ער איז נאך געווען יונג, איז ראבערט געקומען קיין אמעריקא, פול מיט האפנונגען און חלומות פון גליק און רייכטום. געקומען איז ער אלס מאטראס אויף א שיף, אבער אין ניו־יארק איז ער ארונטער פון שיף און צוריק נישט געקומען. דאס איז געווען אין 1920.

ראבערט איז איינגעשטאנען אין א ביליגען הויז פאר מאטראזען. דארט האט ער זיך בעקענט מיט איינעם מעק, וועלכער האט איהם באלד „אויסגענומען". געוויזען די ניו־יארקער קאבארעס און שעהנע מיידלעך, און ווי מ'שיכור'ט דארט. מעק האט בעצאהלט פאר אלעם.

ראבערט האט די גאנצע צייט נישט געוואוסט, אז מעק איז אנ'אפיום־הענדלער. איצט האט עס איהם מעק אויסגעזאגט און פארגעשלאגען צו ווערען א מאטראס אויף א שיף, וואס געהט פון ניו־יארק קיין האנג און צוריק. ראבערט וועט קריגען 500 דאלאר יעדעס מאל וואס ער וועט ברענגען א פעקעל אפיום פון יענער זייט ים.

מעק האט געבראכט ראבערט'ן צום פיהרער פון דער חברה אפיום־הענדלער און יענער האט גוט געהייסען מעק'ס אויסוואהל.

ראבערט האט זיך גענומען אריינשמוגלען פעקלעך אפיום, קאקאין, מארפין און ענליכע גיפטיגע געטראנקען; ער האט דערביי קיין שום שוועריגקייט מען נישט געהאט, זאגט מאקדיע. ער פלעגט עס טראגען אין קעשענע ס'פערנעמט נישט קיין סך פלאץ) ווען ער פלעגט ארונטער פון שיף. און אויף א מאטראס קוקט מען זיך, נישט פיל אום.

אין א יאהר צייט האט ער שוין געהאט אוועק געלייגט עטליכע טויזענד דאלאר אין באנק.

פיר יאהר צייט האט ער אזוי געשמוגעלט. פלוצלינג האט זיך אונטערגערוקט אנ'אומערווארטעטער אומגליק.

ער איז געפאהרען קיין שיקאגא מיט א פעקעל קאקאין אין דעם ווערט פון 40 טויזענד דאלאר און האט עס פערלוירען אויפ'ן וועג. נאכדעם ווי ער האט אנגעגעסען איז ער געקומען צו זיך און דערפיהלט זעהר שלעפעריג. ווען ער האט זיך אויפגעכאפט, האט ער געהאט א שרעקליכען קאפ־וועהטאג, און דאס פעקעלע איז געווען פערשוואונדען. ער האט גלייך פערשטאנען, וואס ס'איז פארגעקומען: מען האט איהם פערשלעפערט מיט א שטארקען געטראנק און בע'גנב'עט.

נישטא וואס צו טון, געה שריי דאי וקים! דערלאנג די סחורה אדער בעצאהל מיט'ן לעבען.

איז ער אריין אין שיקאגא, און אנטלאפען. דאס איז געווען מיט דריי יאהר צוריק. זינט דאן וואנדערט ער אום אין איין שרעק, טאמער דערגרייכט איהם די האנד פון דער אפיום באנדע. לויפט ער פון איין פלאץ צום צווייטען, פון שטאט צו שטאט, פון לאנד צו לאנד. דאס געלד, וואס ער האט אויפגעזאמעלט פון דער טריפה'נער פרנסה, האט ער שוין אויפגעגעסען אין דער צייט פון זיין וואנדלען. ער איז בלויז 33 יאהר אלט, אבער ער זעהט אויס ווי א מאן פון זעכציג — גרוי, חשך, צובראכען פון שטענדיגען שרעק.

Dr. HELLER
ספעצ. פאר הויט און ווענערישע
קראנקהייטען און מענער־שוואכע
8 טראגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אוונט,
זונטאג פון 11–2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע־זאל.
אונבעמיטעלטע — לעמשניצע־פרייזן

דער אריער־פאראגראף 187
ר. איזראעל
שפאנענדער ראמאן
פון דער איצטיגער ווילדער צייט

— דאס איז באמת אינטערעסאנט, האט לאטא געזאגט, וואס פארא טעות און פרעטענזיעס קען א א יונגעל האבען צו בעהמען

— כ'האב דיר שוין געזאגט, אז איך הויב זיך שוין אן צו אינטערעסירען אין דער געשיכטע, יעדער פאלס וועט דאס יונגעל אונז נאך זעהר פיל לייסטען [...] אין דאס אלץ נישט געקראכען אין קאפ אריין, ער האט געטראכט וועגען זיין פלאן, וועלכען ער האט געהאלטען פאר פולשטענדיג ריעאל און אויספיהרבאר

— איך האב נאך נישט קיין קאנקרעטען ענטפער אויף מיין פארשלאג, האט היינריך גאנץ ערנסט געזאגט

— און דו ווייסט אויך נישט האבען, ווייל דאס אלץ זענען נארישקייטען, דאס אלץ איז א פראדוקט פון דיין פערביטערטער, צעוועהטאגטער נשמה, טראכסט אפילו נישט וועגען דעם, ווייל דאס איז א פאנטאזיע, א פשוטע אוטאפיע

— דו פירסט מיך שטענדיג ארויס פון וועג, האט היינריך געזאגט, אזוי איז געווען אין דיעודען ווען איך האב געוואלט דערהרגענען בעהמען, אויך דא ווען איך האב איהם דאס ערשטע מאל געזעהען אין לאגער, אויך איצט ווילסטו מיר שטערען אין מיין גרויסען פראטעסט געגען מיינע פערפאלגער

פריצי האט נאך געוואלט עפעס ענטפערען, אבער אין דעם אויגענבליק האט מען איהם איינגעבראכט א טעלעגראם

— פאר מיר א טעלעגראם: האט פריצי געפרעגט און איהם איז אש קאלט געווארען. ווער קען דאס מיין אדרעס און וואס פאר א עסקים האט מען מיט מיר? ניין, דאס איז נישט פשוט

פריצי האט גענומען דעם טעלעגראם אין האנד, איבערגעלייענט איינמאל א צווייט מאל און נאך אלץ זיך נישט געוואלט גלויבען, אז דאס מיינט מען טאקע איהם. אויפ'ן אדרעס איז אבער בפירוש געווען אנגעגעבען דער אדרעס פון פריצי

פריצי האט גענומען דעם טעלעגראם, איהם אויפגעשניטען און שטיל איבערגעלייענט. פריצי האט געהאט א שטארקען כאראקטער און ער האט זיך נישט באלד צו שטארק איבערגענומען אפילו מיט די סאמע ערנסטע ענינים, דאס מאל האט איהם דער טעלעגראם אזוי שטארק פעראינטריגירט, אז עס האט זיך אפילו געלאזט בעמערקען אויף זיין געזיכט, ער האט זיך אבער באלד געכאפט, אז ער דארף נישט געבען צו פערשטעהען די אנוועזענדע וועגען וואס עס האנדעלט זיך און זיך בעמיהט צו בלייבען רוהיג, פריצי האט געלייענט: „פריצי, איך לעג דיר פאר תיכף צוריקצוקומען קיין דייטשלאנד, איך גאראנטיר פאר די קאנסעקווענצען, א גוטען פאסטען איז צוגעגרייט, איך ערווארט אנ'ענטפער" אונטערגעשריבען איז געווען גרעפין קעטע פאן העלדארף

אלע אנוועזענדע אין צימער האבען בייגעריג געווארט ביז פריצי וועט פערענדיגען דאס לייענען און וועט ערקלערען וואס דאס איז פארא טעלעגראם אומזיסט אבער ווען פריצי האט פערענדיגט דאס לייענען האט ער תמעוואטע אנגעקוקט היינריכן, רובינאון און בעזונדער'ס לאטאן און האט דעם טעלעגראם אריינגעלעגט אין טאש, לאטא וועלכע האט גוט געקענט פריצי'ס כאראקטער האט זיך שטארק פערוואונדערט וואס ער דערצעהלט נישט אלע וועגען וואס עס האנדעלט זיך, זי האט אבער נישט געוואלט פרעגען, האבענדיג דאס פולע צוטרוי צו איהם און ווייסענדיג, אז סוף כל סוף וועט ער איהר דערצעהלען וואס דאס איז פארא טעלעגראם

פריצי האט אבער ווייטער געשוויגען, אזוי ווי דא וואלט גארנישט פארגעקומען, ביז היינריך האט איהם געפרעגט

— ווי מאדנע רוהיג דו ביזט געווארען נאכדעם ווי דו האסט איבערגעלייענט דעם טעלעגראם, בעת א מינוט פריהער ווען דו האסט נאך נישט געקענט זיין איינהאלט האסטו זיך אזוי שטארק דערנערווירט, וואס איז דאס פארא טעלעגראם

— פון דייטשלאנד, האט פריצי געענטפערט

— פון וועמען?

— פון דער גרעפין פאן העלדארף

— וועגען וואס?

— נארישקייטען היינריך, זי לעגט מיר פאר צוריקצוקומען קיין דייטשלאנד, זי האט פאר מיר צוגעגרייט א גוטען פאסטען און פערזיכערט מיך, אז מען וועט מיך דארט לאזען צורוה

לאטא האט זיך דערבעהנטערט צו פריצין

— און דו?

— אי, די נארעלע, האט פריצי געגלעט לאטאן איבער די האהר, אויב איך וועל יא פאהרען צוריק קיין דייטשלאנד וועט עס זיין צו פיהרען דעם פערביסענסטען קאמף

— אבער פון וואנען קומט צו דער גרעפין די זארג פאר דיר

— דאס ווייס איך אליין נישט, אבער לאטא איינס פערזיכער איך דיך, אז דו האסט דערהוויל נישט קיין גרונד צו זיין אייפערזיכטיג

— פונדעסטוועגען וואלט איך דאס געוואלט וויסען

— ווען איך זאל נאר דאס אליין וויסען, האט פריצי געזאגט א קליינעם ליגען, וואלט איך דיר דאס גערן געזאגט

— מיר דוכט זיך, האט לאטא ווייטער געזאגט, אז דו האסט מיט איהר אין אולם קיין שום מגע ומשא נישט געהאט

— געוויס נישט און איך קען נישט באמת זאגען וואס אזויבס אין איהר איז אריין...

— און וואס טראכסטו דו איהר צו ענטפערען הערויף?

— הערוויל גארנישט, דער טעלעגראם וועט ליגען אין טאש און איך וועל בלייבען דא זיצען ביז דער ערשטער געלעגענהייט

— איך פיהל, האט לאטא געזאגט, אז דו האסט פערטראכט עפעס א ווילדען פלאן, איך ווייס נישט וואס ביי אייך אלעמען איז פארגעקומען, איהר זענט פשוט פון זינען אראפ, איהר ווילט אויפנעהמען דעם קאמף מיט ווינד־מיהלען, דאס איז דאך אוממעגליך אזוי די פראנצע אוועקצושטעלען, איהר אלע ווי איינער האט זיך איינגעהאקט אין קאפ, אז איהר ווילט אויפנעהמען דעם קאמף מיט דעם נאצי־רעזשים, אבער צי האט איהר זיך כאטש אויף איין מינוט פערטראכט, צי מ'קען דעם דאזיגען קאמף אויפנעמען? ביים איצטיגען מאמענט דארף מען האבען צום קאמף מיט דעם נאצי־רעזשים אנ'אונגעהויער שטארק ארגאניזירטען כוח, וועלכע זאל זיך שטיצען אויף די בריטסטע מאסען און שיכטען פון דער בעפעלקערונג...

— איך קען דאך אייערע סאציאל־דעמאקראטישע תורות, איך ווייס דאך אז איהר האט שטענדיג און וועט שטענדיג געפינען עפעס א תירוץ, נאר כדי נישט צו שטערען די רוהה, געמיטליכקייט און בורגער־פרידען. איהר האט א פול מויל מיט קאמף, אבער באזאויף דער צוקונפט, דער געגענווארטס־קאמף איז ביי אייך אנ'איבעריגער און איהר ווילט איהם מיט אלע כוחות פערשטויסען.

(פארטזעצונג קומט)

די היטלעריסטען זוכען איינצופיהרען געצענדינערייי פון אמאליגע פינסטערע צייטען

ווי ווייט היטלער און די נאציס געהען און זייער משוגה'דיגען האס צו יודען, קען מען זעהן פון דעם וואס זיי האבען זיך איצט גענומען איבער־אנדערשען די ביבעל, פשוט צו קאליעטשען זי, ווייל זי איז דאך געמאכט פון יודען. און נישט נאר דעם אלטען טעסטאמענט רייסען זיי ארונטער, נאר אפילו דעם נייעם טעסטאמענט. די ריין־קריסטליכע רעליגיע, רייסען זיי אויך ארונטער.

צום ביישפיל: דעם אפאסטאל סט. פאול, וועלכער איז דער הויפט גרינדער און פערשפרייטער פון קריסטענטום רופען זיי אן „רבי פאול", ס'הייסט א יודעל, בה, מען וואס פארא גוטס קען ארויסקומען פון א תורה וואס א יודעל איז דער גאנצער מאכער אירהער. און יעזוס אליין איז דאך געווען א יוד — נו, טויג ער אויך נישט. די נאציס זאגען, אז א גאט, וואס איז געפאלען א קרבן, איז נישט פאסיג פאר א גאט פון דער דייטשער ראסע. די דייטשען דארפען האבען העלדישע געטער, אזעלכע ווי אדאלף היטלער!.. (עס בעט זיך זאגען: טוינענט מאל להבדיל).

טויג דעריבער נישט די ביבעל און דער גאנצער קריסטענטום פאר'ן דייטשען פאלק, דארף מען זיי איבערמאכען, שאפען א נייע רעליגיע. מארטין לוטהער האט זיך גענומען רעפארמירען דעם קריסטענטום, אבער ער האט זיין ארבייט נישט פערענדיגט, ערקלערען די היטלעריסטען. וועלען זיי איצט פערענדיגען די ארבייט, וואס לוטהער האט אנגעהויבען.

אבער ביז די נאציס וועלען אויסארבייטען א נייע קריסטליכע רעליגיע, האט מען שוין אין דייטשלאנד גענומען מאכען פערזוכען אריינצוברענגען די אלטע געטער און לעגענדארישע העלדען פון אמאליגע פינסטערע צייטען, ווען די דייטשען זענען נאך געווען געצענדינער און זיך געבוקט צו אלערליי סטאטועס און געטשקעס.

דער הויפט פארשטעהער פון דער בעוועגונג צו שאפען א נייע רעליגיע ספעציעל פאר'ן דייטשען פאלק איז דער גלח ריינהאלד קראוזע, דער פיהרער פון דער דייטשער פאלקס־קירכע, וועלכע איז די קירך פון דער נאצי־בעוועגונג. דער ציל פון דער דאזיגער פאלקס־קירכע איז צו פערוואנדלען די פראטעסטאנטישע קירך פון דייטשלאנד אין א רעגירונגס־קירך פון די נאציס.

זייערע רייך און טענות, וואס זיי ווענדען א העברייר, זענען אזוי אומגעלומפערט, לעכערליך און אומפערשטענדיג, אז ס'גלויבט זיך פשוט נישט, דאס היינטיגע צייטען זאלען מענשען האבען די חוצפה, פערשטאנדענע אויגען, צו רעדען אזוי.

דער אלטער טעסטאמענט טויג נישט, זאגט דער גלח קראוזע, ווייל ער איז פיל מיט יודען, הענדלער און געלד־לייער. דער קריסטענטום טויג אויך נישט, ווייל ער איז געבויט אויף דעם בעגריף פון א „שעיר לעזאזל": יעזוס האט זיך בעדארפט מקריב זיין פאר די זינד פון דער מענשהייט. פאר דייטשען טויג נישט אזא גאט.

„אונזער נאציאנאלע קירכע, זאגט קראוזע, דארף ארויסווארפען פון דער ביבעל, א פון אלטען טעסטאמענט, אי פון נייעם, אלץ וואס פאסט זיך נישט פאר אונזער נאציאנאלער רעגירונג. פריהער פון אלץ דארף מען ארויסווארפען דעם קאמפלעקס פון רבי פאול. ער האט נישט פערשטאנען זיין מיסיע פאר דער וועלט. די טעאלאגיע און אלע איהרע פארשטעהער האבען געווען אפצוטיילען גאט פון'ם מענשען. זיי האבען געפרעדיגט, אז זינד געהט איבער בירושה צום מענשען, און דער מענש קען זיך רעטען נאר דורכ'ן קלויסטער. מיר אנערקענען דאס נישט. דער דייטשער פילאזאף קאנט איז געווען גערעכט, ווען ער האט געזאגט, אז דער מענש מוז זיין פערראנטווארטליך פאר זיינע טהאטען און קיינער קען נישט אויסקלעהמען זיינע זינד.

„די נאציס דארפען געהען צוריק צו אמאליגע פרימיטיווע צייטען, און אנטדעקען א העלדישען קריסטוס, נישט אזא, וואס איז געקרייציגט געווארען. מיר מוזען פערגעטערען א העלדישען, אומערשאק־קענעם גאט, נישט א קרבן, ווי יעזוס.

„עהרפורכט פאר גאט מיינט עהרפורכט פאר העלדען. גליקליכערווייזע האבען מיר העלדען, וואס קענען אונז פיהרען צום אמת'ן גאט. אונזער לאנד אנגעזאפט מיט בלוט פון העלדען, האט פאר אונז א סך מעהר אינספיראציע און בעגייסטערונג, ווי די פאלעסטינער שטעט, וואס זענען אזוי ווייט פון אונז.

„מיר וועלען נישט, אז דייטשע קריסטען זאלען זיין שקלאפישע מענשען, זאגדערען שטאלצע מענשען, און אז מיר וועלען פאלגען די רייד פון אונזער פיהרער, אדאלף היטלער, וועלען מיר דער־גרייכען דעם אידעאל.

„אונזערע הימנען דארפען זיין פריי פון יודא־איזם, פון אלץ וואס שמעקט מיט יודישקייט. מיר דארפען פערענדיגען די רעפארמאציע פון קריסטענטום, וואס מארטין לוטער האט אנגעפאנגען און געלאזען אין מיטען.

„דער פראטעסטאנטיזם איז געשטארבען אלס א פאלקס־בעוועגונג, ווייל ס'איז געווארען בלויז א פערגלייווערטע קירך און פערלאזען דעם איבערפלוס פון'ן פאלק. דער מארקסיזם האט געוואוסט צו אויסצונוצען עס, ווי רעליגיע בכלל, ערקלערענדיג, אז דאס איז א פארמע פון קאפיטאליזם. היטלער האט אבער בעזיגט מארקס'ן. און מיר וועלען איצט אויסלעבען די רעליגיע און פערפאלקען לוטהערס נישט־פערענדיגטע ארבייט".

ווייטער זאגט ריווי. קראוזע, אז די דייטשען מוזען צולאזען צו דער בייער קירכע בלויז רייבע ארייער, קיין שום פרעמדע בלוט מאך זיך נישט אריינגבב'ענען און די נייע קירך מוז אויסרייניגען פון דער ביבעל אלץ וואס האט נאר א שפור פון יודישקייט.

פיל היטלעריסטען ווילען, אז מען זאל אין גאנצען אוועקווארפען די ביבעל מיט'ן קריסטענטום און זיך צוריקקעהרען צו די אלטע געצענדינעריי: מ'זאל זיך נעהמען בוקען צו די געטער פון די פינ־סטערע צייטען, מיט טויזענט יאהר צוריק — ווי „ארדין", „טבאר", „אימיר" און אנדערע. און אין פיל ערטער אין דייטשלאנד האט מען עס טאקע גענומען איינפיהרען אין דער פראקטיק. מען שטעלט אויף סטאטועס פון יענע געטשקעס און מען פראווט צערעמאניעס פון בוקען זיך און פערגעטערען זיי.

מיט א טויזענט יאהר צוריק איז די איצטיגע דייטשלאנד נאך געווען א געצענדינערישע. דער בער־ריהמטער קייזער שארלמאן (קארל דער גרויסער), וועלכער האט געקעניגט פון 742 ביז 814, האט דאס גאנצע לאנד בצ... — צום קריסטענטום. אין איניגע פלעצער, בעזונדערס אין זאקסען, זענען די איינ־וואוינער פערבליבען איינגעשפארט אין זייער געצענ־דינעריי, און בשום אופן נישט געוואלט אריבערגעהען צום קריסטענטום. זיי האבען זיך געבוקט צו א ריזי־גען געטש, וואס האט געהייסען „אירמינבול". שארל־מאן האט אבער זיי שרעקליך פערפאלגט. מאסען זענען אויפגעהאנגען געווארען. דער געטש איז פער־ניכטעט געווארען.

יעצט האט מען אין בראונשווייג גענומען אויפ שטעלען אזויגע סארטען געצען און איינפיהרען געצענדינערישע צערעמאניעס פון די ווילדע אור־אלטע צייטען.

אט צו וואס דער היטלעריזם פיהרט, און די קולטורעלע דייטשלאנד איז אזוי געפאלען.

ווען דער דערמאנטער גלח האט גערעדט וועגען דער נייער קירכע, האט ער פערענדיגט די רייד מיט אזא לויב־געזאנג צו היטלער'ן, פונקט ווי ער וואלט געווען זייער גאט:

„מיר האבען בלויז איין פיהרער, אדאלף היט־לער, און מיר וועלען האבען בלויז איין ערציהונג פאר דער דייטשער יוגענט — ערציהונג אין דעם גייסט פון אדאלף היטלער".

די דאזיגע רייד און לויב־געזאנגען צו דעם געטש היטלער זענען געמאכט געווארען מיט א גוט ווייטע צייט צוריק, נאך איידער עס זענען פארגע־קומען די לעצטע שחיטות, וואס היטלער האט גע־מאכט אויף זיינע אייגענע מענשען.

ראטעוועט אייער געזונד

קראנקע אויף רופטורעז (ברוך־קראנקהייטען)

ספעציעלע ארטאפעדישע הייל־גומי־באנדאזשען פון מיין מעטאדע העלפען ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציעס פון אלע מינים ברוך־קראנקהייטען (רופטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספע־ציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע בויך־באנדאזשען. אויף אויסנעקרימטע רוקען־ביין (הוי־קערס) ארטאפעדישע הייל־גארסעטען אויף ביינער־שווינדזוכט און אלע אנדערע פעהלערן ארטא־פעדישע הייל־אפאראטען אויף פלאטפוס.

ספעציעלע איינלאגען לויט גיפס־מאדעלען, אויף זשילאקעם. — גומי־זאקען לויט מאס. קינסטליכע הענד און פיס

ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל־ארטאפעדיע

Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אוים לעמבערג

לאדז, פיראמאוויטשא 9 (אלגינסקא)

(פראנט פארטער), טעל. 09=177 נאהנט פון לאדזער פאבריקס־באהנהויף

בעמערקונג: דאס ערשיינען פון די קראנקע איזאונבעדינגט נויטיג. צאהלרייכע דאנקזאגונגען און דאנק־בריף.

(אין זגערזש אויף טלאמאצקא № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

DR.

L. Czarnożył

האט זיך איבערגעצויגען אויף

62 פיעטריקאווער 62

און ארדינירט איצט אין טשעכאטשינעק

ווילע קאשטשושקא

די ליבעס פון לארד בייראן

5) פון דר. אברהם אייסען.

בייראנ'ס לעבען האט אנגענומען א נייע ווענ־דונג, א מעהר ערנסטע, קאמפליצירטע ווענדונג. ער האט פלוצלים בעקומען א בריף פון זיין שוועס־טער אויגוסטא, אז זי איז געצוואונגען צו פערלאזען איהר היים און איהר מאן צוליב געלד־שוועריגקיי־טען און אז זי קומט צו פערבלייבען אין ענגלאנד.

בייראן האט זיין שוועסטער שוין נישט געזעהן פאר זיך זעהר פיל יאהר. זי האט געוואוינט אין א קליין שטעטעל ווייט פון לאנדאן, א געטרייע מוטער צו איהרע קינדער, שטענדיג פערווארפען מיט הויז־ארבייט און בעשווערט מיט דער זארג פאר געלד און חובות־צאהלען. ער אבער, איהר מאן, קוירבעל ליי, איז געווען דער היפוך פון איהר — א שיכור, א קארטען־שפילער, אן עגאאיסט, מיט א ליידענשאפט באכצולויפען נאך דינסט־מיידלעך, און ער פלעגט זיין גאנצע צייט פערשווענדען אין שפילען פערדלעך, אז ער פלעגט גאר זעלטען זעהן זיין ווייב, און ווען יא צו־הויז, פלעגט ער איהר מערביטערען די טעג מיט די יאהרען. זי איז עס איצט געקומען נאך לאנדאן, כדי אויסצוזיכען פאר איהר ברודער בייראן איהר גאנץ שווער הארץ.

בייראן האט איהר אויפגענומען מיט ווארימ־קייט און בעגייסטערונג. ער איז פשוט צוגעצויגען געווארען צו איהר דורך איהר פערזענליכען צויבער. פיזיש האט זי איהם דערפיהלט גלייך ביים בעגעגע־נען זיך. זי האט פערמאגט בייראנ'ס פראפיל, זיינע קינדישע אנגעבלאזענע ליפען און זיין אנגעשטרענג־טע, שרעקענדיגע בריעמען. פאר איהם איז געווען א געוואלטיגע איבערראשונג און אן אנגענעמע סענ־סאציע זיך צו בעגעגענען מיט א מענשען אזוי ענליך צו איהם, מיט זיין צוויילינג איך, וואס האט גראד בעדארפט זיין א שעהנע פרוי„ אויך אין איבעריגע כאראקטער שטריכען זענען זיי געוויסער מאסען געווען עהנליך איינער צום צווייטען. זיי האבען זיך דערפיהלט פריי און צופרידען צוזאמען, און סימפאטיש צוגעצויגען ווי מיט טויזענד שטריק, דורך איהר און מיט איהר האט ער זיך עס פערליבט אין זיך אליין.

אויסער דעם האבען פיל אנדערע פאקטארען א מיטגעהאלפען ארגאנצופיהרען בייראנ'ען פון גלייכען וועג אין דער אבנארמאלער ליבע צו זיין שוועסטער. עס איז געווען זעהר מענליך פאר אזא פרוי, וועלכע האט איהם אזוי שטארק צוגע־צויגען, צו בעזוכען איהם אפט און פריי. זיי זענען נישט געווען אפגעהיט פון ליבען ווי נארמאלע ברי־דער און שוועסטער, וואס זענען שטענדיג אונטער איין דאך, און זייער ליבשאפט וואקס אזעטראגען „בייראן און אויגוסטא האבען זיך נישט געהאלטען צוזאמען אין דער אומבעוואוסטזיניגער אומשולדיג־קייט פון די קינדערשע יאהרען... זיי האבען זיך זעהר זעלטען געזעהן". זיי האבען נישט געהאט רינזעלבע פרוי פאר א מאמען און אויך נישט דיזעל־בע הויזגעזינד. אויגוסטא איז דעריבער געווען פאר בייראנ'ען א געוואלטיגע אנטדעקונג. עס האט איהם געצויגען צו רעדען איבטים מיט אזא פרוי. נישט נאר האט זי איהם צוגעצויגען מעהר ווי אנדערע, נאר, פערקעהרט, זי האט איהם גערייצט צו אן־אויסערגעוועהנליכען נסיון.

בייראן האט טאקע וועגען דעם אמאל געשרי־בען, אז ער האט ליב פרויען, וואס זאלען איהם בעהאנדלען, „ווי א ליבליגע און געוואגטע שוועסטער". אין ליבע האט ער געזוכט א געמיש פון לער־בעריגער פריינטשאפט, ליידענשאפט און מוטערלי־כער צארטקייט"...

אויגוסטא, פון איהר זייט ווידער, איז געווען די איינציגע פון אלע בייראנ'ס פרויען, וואס האט נישט געקאנט ווידערשטעהען. זי האט נישט בעזעסען אן־אייגענעם שטארקען ווילען און אויך נישט קיין איי־נערליכען שטאלץ, און דעריבער האט זי זיך גע־בויגען אונטער איהר ברודער'ס ווילען פון דער ער־שטער מינוט אן.

און ברודער און שוועסטער זענען ביידע בעגאנ־גען די שווערע און גרויסע אבנארמאלע זינה פון בלוט־שאנד!..

באלדעם ווי זיי האבען געלעבט א שטיקעל צייט צוזאמען אין בייראנ'ס אלטער היים „ניוסטער עבבי" האט אויגוסטא איהם געבוירען א טאכטער.

בייראן האט מיט דער גאנצער געשעהעניש מיט זיין שוועסטער גאר זיך נישט געשעהמט און האט גארנישט פון דעם נישט בעהאלטען. פערקערט, ער האט פריי פון דעם געדעכט, ווייל זיין ערפאלג מיט פרויען האט איהם אזוי פיל זיין קאפ פערדרייסען, אז ער פלעגט זיך גאר בעריהמען מיט זיינע זינדען.

ער האט דאן אפגעשיקט זיין שוועסטער צו איהר מאן אהיים, האט אנגעשריבען עטליכע פער־זען וועגען זיין ליבע מיט זיין שוועסטער, און האט בענייט זיין ליבע מיט מיס מילבאנקי גאר אויפסניי.

דעם 2־טען יאנואר, 1815, האט ער מיט איהר חתונה געהאט.

זייער פערהייראט לעבען, האט זיך אבער באלד ארויסגעוויזען, וועט זיין גאר נישט קיין גליקליכער לעבען, ווייל אויסער וואס ער האט זיך אנגעהויבען מאניפעסטירען דער גרויסער, שטארקער אונטער־שיד פון זייערע ביידענס נאטורען, וואס איז גע־ווען א נאטירליכע אוממעגליכקייט פאר זיי ביידע צו עקזיסטירען, איז נאך פארגעקומען עפעס אנ־דערש. דורך די ברוך, וואס בייראן פלעגט אפט בעקומען פון זיין שוועסטער אויגוסטא, האבען זיך אנגעהויבען צו פערשפרייטען שווערע שאטענס, מאנ־סטערע־שאטענס, אויף דעם הויז פון די ניי־פער־הייראטען פאר־פאלק. כאטש ליידי בייראן האט פרו־בירט צו בעהאלטען, און אפילו צו פערשליגען יעדע אהנונג, וואס זי האט געהאט פון בארמאלע און אבנארמאלע פערהעלטענישען פון איהר מאנ'ס ליבע־געשעהענישען, פלעגט זיך דאך איצט אפט ארייננב'ענען ביי איהר א געדאנק, ווי אויף צו להכעיס, אז בייראן האט מיט איהר געהייראט נישט אזוי צוליב ליבע, נאר ווי צו בעהאלטען עפעס א גרויסען פערברעכען, וואס ער איז בעגאנ־גען פאר זייער חתונה.

ביינאכט פלעגט זיך בייראן אפט ווארפען פון בייזע חלומות. פלעגט רעדען פון זיין שלאף. פלעגט אויפשטעהען פון בעט און פלעגט בעדראי־איש ארומשפאצירען איבער די צימערען אויף־און־אפ, דורכטאפען די פיסטאלעטען און די מעסער און זיך צוריק אוועקלייגען אין בעט מיט קרעכצענדיגע צייין.

פלעגט ליידי בייראן דאן צו איהם צוגעהען, אוועקלייגען איהר קאפ אויף זיין פלייצע, כדי איינ־צושטילען איהם.

„די פערדינסט א ווייכערע קישען ווי מיין הארץ," האט בייראן איינמאל צו איהר געזאגט. און זי האט געענטפערט: „מיין וואונדערט, וועמעס הארץ עס וועט פריהער צעבראכען ווערען, דיינס אדער מיינס"?

איינמאל האט זי איהם צוגעזאגט א פרעג געטהון, אז ער זאל איהר זאגען, צו ער האט עמיצען פער־

(קומט אויף 8)

פיהרט, און בייראן האט מודה געווען, אז ער טראגט א שרעקליכען סוד ביי זיך אין הארצען, „איך וועל עס דיר דערצעהלען, ווען די וועסט האבען פון מיר א קינד".

דורך בייראנ'ס אייגענער האלטונג און אויפ־פיהרונג צו איהר און דורך פערשידענע אנדערע אומשטענדען, וואס האבען ארויסגעבראכט פאר איהר דעם אינערליכען, אומרוהיגען, געהייסענס־גער־געפלאגטען מענשען אין איהר מאן און זיין גאנצע אבנארמאלע אויפפיהרונג אין דער פערגאנגענהייט — דאס אלץ האט זייער צוזאמענלעבען געגעבען גאר אן אנדער כאראקטער.

און כאטש זי האט איהם דעם 10־טען דעצעמבער געבוירען א מיידעלע, דאך האט עס אויסגע־זעהען, אז א שיידונג צווישען זיי איז געווען אומ־פערמיידליך.

פונקט צום יאהר פון זייער היירא, יאנואר, 1816, האט זי פערלאזען איהר מאן און האט זיך צוריקגעקעהרט צו איהר פאטער'ס הויז. אנדערש האט נישט געקאנט פאסירען. זייער צוזאמענלעבען איז געווארען אן אוממגליכליכער. אין טעמפעראמענט זענען זיי געווען ווייט איינער פון צווייטען, ווי מזרח פון מערב. פאר בייראנ'ס פאעזיע איז זי נישט נאר נישט געווען אנטציקט, נאר זי פלעגט איהם אנטמוטיגען אין זיין דיכטונג, און אפילו אפט ארייגרעדען אין איהם, אז ער זאל עס איינגאנצען אויפגעבען.

דער סוף איז געווען, אז בייראן האט זיך גע־נומען צום טרינקען, און צולעצט ארייגעפיהרט זיין שוועסטער אויגוסטא אין זיין הויז־פיהרערשאפט. ליידי בייראן האט דא ערשט דערזעהען די ... סיטואציע; זי האט ענדליך בעגריפען, אז ביי־ראנ'ס ליידענשאפט פאר זיין שוועסטער איז געווען נישט צו ווידערשטעהען, און באלדעם ווי זי האט איינגעזעהען, אז איהר בעמיהען זיך צוריק צו געווינען זיין ליבע איז געווען גאר אומזיסט, האט זי איהם איבערגעלאזט גאר איינגאנצען, זייענדיג ביי זיך איבערצייגט, אז בייראן איז משוגע.

א פארמעלער גט איז געווארען צוגעגרייט פון איהר אדוואקאט און איינציגען זענען זיי געווען געזעצליך געשיידט.

בייראן האט זיך איינגעשאפט א נייע גע־ליבטע, קלער קלערמאנט, האט אנאנסירט זיין אלטע היים „ניוסטער עבבי" צום פערקויף און האט זיך צוגעגרייט צו פאהרען נאך אויסלאנד.

(סוף מארגען)

קינא־קלאנג
CAPITOL
זאוואדזקא 16

היינט פרעזענטירען מיר דאס מעכטיגע פילם־מייסטערווערק פון Metro-Goldwyn Meyer רעזשי: פלארענץ ברוין

„דער געלער פירשט"

אין די הויפט־ראלען: Helena Hayes, Ramon Nowarro, Lewis Stone

אויסער'ן פראגראם: קלאנג־צוגאבע און די נייעסטע אקטואליטעטען פון Fox

pot i niemiłą jego woń usuwa płyn SUDOR „Ap. Kowalski" Warszawa

די שענסטע דרוק־ארבעט ווערען אויסגעפירט אין דער דרוקעריי
בראמבערג און בוים
פילסודסקיעגא 55 (פראנט)
ווי צ.ב.ש. רעכנונגען, בריפבויגען, קוויטארישען, שטרימפף־באנדעראלען, עטיקעטען, חתונה־קארטען, וויזיט־קארטען, א.א. פינקטליך און סאליד אויסגעפירטיגט.

Komunikat.

Jako wyłączni przedstawiciele Warszawskiego Towarzystwa Kopalń Węgla i Zakładów Hutniczych, Spółka Akcyjna, niniejszym podajemy do publicznej wiadomości, iż następujące składy pobierają węgiel opałowy z kopalń

„KAZIMIERZ" i „JULJUSZ"

na stacji Łódź—Fabryczna:
„Koncern", ul. Przejazd 90
„Karbomin", ul. Węglowa 5
H. M. Lieberman, ul. Węglowa 7
S. Szczygielski, ul. Węglowa 9
A. O. Teschich, ul. Kilińskiego 68
W. Wroński, ul. Nowo-Południowa 7.

na stacji Łódź—Widzew:
E. Neugebauer, ul. Rokicińska 28, plac Nr. 3

na stacji Karolew:
G. Lissner S-cy, ul. Łaska 5.

na stacji Chojny:
Bracia Engel, ul. Rzgowska 121
L. Frajdenrach „ „ 124
R. Lasoń „ „ 108
Z. Kaźmierczak, ul. Mazarska 7
J. Mieszczyński, ul. Rzgowska 129
H. Neuman, ul. Podgórna 19/21
St. Sniady, ul. Rzgowska 128
A. Szulc, ul. Śląska 2
Wysocki i Lipski, ul. Śląska 10
J. Zaborowski' ul. Rzgowska 127.

Wszelkie pozostałe nie wymienione w wyżej podanym spisie firmy, reklamujące swój węgiel za „KAZIMIERZ" i „JULJUSZ" należy traktować, jako celowo wprowadzające w błąd swoich odbiorców.

DOM AGENTUROWO-HANDLOWY
GLASS i S-ka
Biuro ul. **Żeromskiego Nr. 100, tel. 122-18, 159-60**
Składy własne ul. **Węglowa 14, tel. 184-18.**

Poradnia
WENEROLOGICZNA
הויט און ווענערישע קראנקהייטען
איז געוואָרען איבערגעטראָגען
אויף 2 זשעלאזנא 2
(פיעטריקאווער 47)
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונד, זונטאָג און הגאות פון 9—2 מיטאָג.
א וויזיט 3 זל.
פון 11—1 מיטאג און פון 3—4 נאָכמ.
נעמט אן א פרוי־דאָקטאר.

Dr. med. **Niewiażski**
ספעציאַליסט פאַר סיפילים, טריפער און הויט־קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג פון מענער־שוואַכע
אנדזשעיא, 5 טעל. 159-40
צוריקגעקעהרט
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו. זונטאָג און יום־טוב פון 9—1 פארמיטאָג. בעזונדערער ווארטע־זאַל פאַר פרויען.

שייטלעז
מיט פאריזער שרינדן און פערטיגע שייטל־ווערען ערשטקל. און רעיעל אויסגעפיהרט
ביי קערש.
סקווערא 15

שלאָסעריי־ארבייטען
ווי אויך אויטאָגענישע שוויסונגען, מעטאל־בעארבעטונגען, מאַשינען־טיילען
פיהרט אויס ביליג
J. REDER, Łódź
קאָנסטאַנטינער 11/13

Dr. med.
Ignacy Grynberg
ספעציאַליסט פאַר אינערליכעקראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
CEGIELNIANA 17, tel. 174-15.

לעבער אויף דער מאשין
ווערען אָנגענומען אויסצוגייען ביי
ג. נארדמאַן, שרודמיעסקא 8

Gimnazjum Męskie
z prawami gimnazjów państwowych i
SZKOŁA POWSZECHNA
Tow. Szerzenia Oświaty i Wiedzy Techn. wśród Żydów w Łodzi
Pomorska 46-48, tel. 106-64.
עס ווערען אָנגענומען שילער צום נייעם שול־יאָהר 1934/35.
די יודישע למודים ווערען אונטעררכט אין א גרעסערען מאסשטאב.
אין דער פאלקס־שולע איז דער שכר־לימוד 15 זל. א חודש אין אלע 6 קלאסען.
ביי דער פאלקס־שולע ווערט געעפענט א פרעבעל־שולע פאר יונגלעך און מיידלעך פון 3 ביז 6 יאָהר. אין דער פרעבעל־שולע איז דער אפצאָהל 12 זל. א חודש.
די קאַנצעלאַריע. פאָמאָרסקאַ 46, איז טעטיג יעדען טאָג פון 9 ביז 2.

Z prawami szkół państwowych
Gimnazjum Żeńskie JÓZEFA ABA
oraz
Szkoła Powszechna
w Łodzi, Legjonów 10, tel. 122-12.
איינשרייבונגען אין די גימנאזיאל־קלאַסען, ווי אויך אין פאָלקסשולע נעמט אָן דער סעקרעטאַריאַט אין די שעה'ן פון 9—2 מיטאָג.
אין די 1־טע קלאַס פון דער פאָלקסשולע ווערען אָנגענומען מיידלעך און יונגלעך פון 6 יאָהר אָן אָהן עקזאַמען.

קליינע אנאנסען
1 זלאָטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

פריוואַטע פאַסטעס

א קאַמאַשען־שטעפער א ריכטערהער, וואָס זאָל אויך קענען אביסעל נייען, קען זיך מעלדען פּושעיאַזד 51, ביי שפיגלער.

א קוואַליפיצירטער טאַמבורירער־געזעלען ווערט געזוכט. אָפערטען אונטער „L. K." אין אדמינ. 3333

גוטיגע קוואַליפיצירטע שפולערס אויף פאַלודניאָווע 20, וו. 81. 3332

לאקאלען

איינגעפיהרט געשעפט צוליב קראַנקהייט צו פערקויפען א שפייז־געוועלב מיט איינגעפיהרטע קונדשאַפט. קראַנהיים, נאָוואָמיעסקאַ 6. 3298

איבערצוגעבען א צימער אויף וואָס עס איז פאַר אַרבייט. דערוויסען קען מען זיך קילינסקיעגאָ 41, אין דרוקעריי.

א בעקוועהם אָרט צו שלאָפען פאַר 1 אָדער אָרענטליכע יונגעליים איז אָפּצוגעבען. פאָמאָרסקאַ 14, אין אָפיציגע 2 שט., וו. 12, לאַסקי.

פערשידענעס

איך זוך צו קויפען 1 אָדער 2 דיוואַנעס די גרויס $2^1/_2$ אויף $3^1/_2$ מעטער אָדער גרעסער, געניצטע אין גוטען צושטאַנד. אָפערטען אונטער „דיוואַן" אין אדמינ. פון דער ציטונג. 3326

א בוכהאַלטער־בילאַנסיסט פּראַנט־וואָרטליכער שטייער־קענער מיט לאַנג־יעהריגער פּראַקטיק נעהמט אָן אַרבייט אין שייכות מיט'ן איינפיהרען ביכער — נאָדזור — און אָרדנונג ברענגען פּערנאַכלעסיגונגען. טעל. 109-65 ביז 10 פריה און פון 2—5 נאָכמיטאָג.

א טיכטיגער יונגערמאַן זוכט אַרבייט אין א פאַבריק אָדער אַלס נאַכט־וועכטער פאַר א גאַנץ מינימאַלען לוין. בעסטע רעפערענצען. אָפערטען אין אדמ. אונטער „טיכטיגער".

Z prawami gimnazjów państwowych
Gimnazjum Żeńskie
i Prywatna Szkoła Powszechna Żeńska
Eug. Jaszuńskiej-Zeligmanowej
Południowa 18, tel. 168-82.
איינשרייבונגען נעהמט אָן דער סעקרעטאַריאַט טעגליך אין די שעה'ן פון 10—2 און פון 5—7.
דער שכר־לימוד אין דער פאָלקסשולע איז ערנידריגט.

Dr.
S. Kantor
ספעציאליסט פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען (סיפיליס און טריפער), היילט מענער = שוואכע וואָיינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 4—9 אוו., זונטאג און יום־טוב פון 8—2 נאכמ. פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזען.

Dr. med. I.ROZENFELD
אוירען, נאָז און האַלז־קראַנקהייטען
ZAWADZKA 8, tel. 241-53.
נעהמט אָן פון 2.30 ביז 4.30

צאָהן־אַרצט
D.Sperling
צוריקגעקעהרט
1 זאוואדזקא 1, טעלעפאָן 143-06
נעהמט אָן פון 10—1 און פון 3—6 נ"מ

לעטשניצע
פאר ווענעריש קראנקע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
לאדז, זאוואדזקא 1
טעל. 205-38
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונד.
ווענעריש־קראַנקע, מענערשוואַכע און הויט־קראנקהייטען
אנאליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס־סטאַציע
איז טעטיג א גאנצען מעת לעת
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע־זאל
א בעראַטונג 3 זל.

DR.
Stanisław GAWINSKI
położnictwo i choroby kobiece
Bałucki Rynek 3
Tel. 148-80
przyjmuje od 4—7.

ברוך־קראנקע!!!

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל־אנשטאלט אין לאדז, פון דעם אין גאנץ פוילן בעריהמטען ספעציאליסט ארטאפעד דיר. י. ראפאפארט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאהר און איז געווארען אנערקענט פון פיל בּאַוואוסטע פראפעסארען.

Dyr. J.Rapaport

ברוך־ליידענדע! ספעציעלע אָרטאָפעדישע גומי־הייל־באַנדאַזשען פון מיין אָרטאָפעד. הייל־אַנשטאַלט בעזייטיגען אָהן שום אָפּעראַציע, ראַדיקאַל שנעל און זיכער מיט דעם גרעסטען ערפאָלג, די שווערסטע, געפעהרליכסטע און פערעלטערסטע לאַנגיעהריגע ברוכען ביי מענער, פרויען און קינדער. — ספעציעלע אָרטאָפעד. הייל־באַנדאַזשען פאַר צוריקקעקומענע ברוכען נאָך אָפּעראַציעס, ווי אויך ספעציעלע אינדיווידועלע צוגעפאַסטע אָרטאָפעד. בויך־באַנדאַזשען געגען אַראָפּלאָזען זיך פון מאָגען און קישקעס.

פאר קאליקעס, הויקערס און אלערהאנט פעהלער פון גוף!

אין מיין אָרטאָפעד. הייל־אַנשטאַלט ווערען אויסגעפערטיגט די הייל־באַרמטע און פון פיל פּראָפעסאָרען אנערקענטע מעטאַל־פּעסעד, אָרטאָפעד. הייל־גאָרסעטען פאַר פערקריממונג פון רוקען־ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביין־שווינדזוכט, ליימונגען, פערקרימטע פיס ביי קינדער און ערוואַקסענע קינסטליכע הענד (פּראָטעזען) און פיס, ווי אויך די פּראַקטישסטע אָרטאָפעדישע אַפּאַראַטען פאַר שטערצליכע פלאַטפיס לויט גיפּס־מאָדעל.

אכטונג! אלע קראנקע אין מיין ארטאפעד. הייל־אנשטאלט, ווערען נאר פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט. 30 יעהריגע פּראקטיק, פולע גאראנטיע! ערמעסיגטע פרייזען! עמפאַנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אָוו. עס ווערען אויך אָנגענומען מיטגלידער פון אובעזפּ. סטשל. (קאַסע־באַריך). אכטונג!

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל־אנשטאלט אין לאדז
Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

הערצליכען דאנק

אויף דעם וועג, נאָך דעם ווי איך בין באמת געראַטעוועט און בעפרייט געוואָרען פון לאַנגיעהריגער זעהר שווערע ברוך־ליידען און גרויסע שמערצען, פיהל איך מיך פערפליכטעט מיט פיל פרייד אויסצודריקען מיין הייסען דאַנק, דעם באמת וואונדערבאַרען און איינציגען ספעציאַליסט פאַר ברוך־קראַנקהייטען ה' דיר. י. ראַפּאַפּאָרט, לאדז, וואָלטשאַנסקאַ 10, און איך ערקלער עפענטליך, אז איך בין נאָר דאַנק זיין גרויסע אָרטאָפּעדישע ספּעציאַליטעט ווידער געוואָרען א פולשטענדיג געזונדער מענש און בין ווידער פעהיג צו אַלער אַרבייט. נאָר דאַנק איהם בין איך בעפרייט געוואָרען פון א שווערע און געפעהרליכע אָפּעראַציע, פאַר וועלכעס איך בלייב איהם אייביג הערצליך דאַנקבאַר.

28/1 1934. (—) ה. גאלדשמיד, לאדז, קילינסקיעגאָ 12.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Fol[illegible]at", Piotrkowska 21.